

ИЗДАЊА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ

Др СЕРГИЈЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

**НАРОДНЕ ПЕСМЕ
ЛЕСКОВАЧКОГ КРАЈА**

СВЕСКА ПРВА

Лесковац, 1987.

УДК 886—1:398

ИЗДАЊА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ

Др СЕРГИЈЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

**НАРОДНЕ ПЕСМЕ
ЛЕСКОВАЧКОГ КРАЈА**

СВЕСКА ПРВА

Лесковац, 1987.

Лесковачки зборник XXVII

*

Одговорни уредник: Хранислав А. Ракић

*

Штампа: „Напредак“ — Лесковац

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Сакупљање народних песама Лесковца и околине започео сам још у нижим разредима гимназије, 1922, кад сам почeo да бележим народне песме у самом Лесковцу (укључујући и песме лазаричких и краљичких група које су долазиле у град).

Касније, у старијим разредима гимназије, приликом обиласка лесковачке околине у вези са археолошким, етнографским и минералошким истраживањима лесковачког краја прикупљао сам народне песме из шире лесковачке околине (укључујући и власотиначки крај). Ове сам песме прикупљао и за време политичког рада у лесковачким селима, посебно за време двомесечног боравка у Вучју у лето 1934. године, када сам као студент Београдског универзитета долазио кући и боравио у лесковачком крају.

После вишегодишњег одсуствовања из земље (крај 1934 — септембар 1945), кад сам се вратио у Лесковац (1945—1946), као и касније, првих година боравка у Београду (од септембра 1946, до 1952), приликом сваког долaska у лесковачки крај, и даље сам прикупљао ову врсту фолклорног материјала.

У периоду 1946. до 1952. у збирку сам укључио и варијанте лесковачких песама које су до тада биле објављене у радовима неколико аутора, и неким часописима, као и песме које су други прикупили и уступили ми. У то време нашим истраживањима обухватили смо црнотравски крај и Пусту Реку.

Тај сакупљачки период трајао је до 1952. године, кад сам организовао прикупљени материјал и разврстао га по групама на основу шема Етнографског института САНУ. На тај начин добио сам преко 2000 лесковачких народних песама и варијаната, неку врсту корпуса **лесковачке народне поезије**.

Од 1952. године трају моji напори да се ово народно благо лесковачког краја објави у самом Лесковцу, али су остали без успеха.

Само једну групу тих песама која се односи на народноослободилачку борбу објавио сам у издању Српске академије наука и уметности, Српски етнографски зборник, књига LXXIX; Српске народне умотворине, књига 2 — под насловом: Сергије Димитријевић, Црнотравске и лесковачке народне песме ослободилачког рата и револуције (текстови), Научно дело, Београд 1967.

У тој збирци, издатој са опширним студијским предговором академика др Душана Недељковића, објављено је 125 лесковачких народних песама (укључујући и неке њихове варијанте).

У међувремену, после 1952, више истраживача народних умотворина прикупили су и објавили збирке народних песама лесковачког краја а пре штампање су и неке песме раније објављене у часописима (нпр. Кићине песме). Тиме овај материјал не губи своју актуелност, пошто се народне песме стваралачки развијају, пошто су у нашој збирци забележене њихове старе варијанте. Упоређивање варијаната пружа велике студијске могућности.

Да би ова велика збирка народних песама ипак угледала свет био сам принуђен:

1) да је максимално сузим — да елиминирам варијанте објављене од сакупљача пре 1952. године;

2) да је објављујем у деловима постепено, уносећи у сваку свеску неколико група тих песама узетих у целини.

У овој првој свесци ове серије објављујем три групе песама: а) лазаричке и краљичке песме, б) љубавне песме и ц) седењачке (јесење) песме. У њу је ушло 259 песама, тј. са варијантама 476 песама.

Поред 403 песме које сам лично прикупио, уврстио сам и необјављене песме неких других прикупљача, који су ми уступили забележене текстове: То су Сташа Николић, учитељ (30 песама), Брана Митровић, професор (16

песама), и Миодраг Поповић, професор (6 песама). Томе сам додао 3 песме објављене пре рата у **Лесковачком гласнику** и једну песму из брошура: Заре Ј. Хрп, Београд, 1900; у свему 56 песама.

Скраћујући белешке о појединим песмама оставио сам само: а) име онога од кога је песма забележена, б) његово село или град (а у загради су обележена лица од којих сам добио ра-

није забележену песму). Све су песме забележене на аутентичном народном језику појединих певача.

Једновремено сам био приморан да елиминише врло интересантне резултате студијског изучавања појединих песама (мотива) у разним деловима наше земље, тзв. ареале распрострањености појединих народних песама.

Сергије Димитријевић

ЛАЗАРИЧКЕ И КРАЉИЧКЕ ПЕСМЕ

А. ПЕСМЕ ЗА ДЕВОЈКУ

1а

Ој девојче, свил девојче,
Свил ти коса распрштена,
Сви си момци подлагала,
Синоћ беше момче здраво,
А од јутрос болно лега.
Лекувамо, болувамо,
Нигде лека не нађомо.
Седи мома па га чува.
Прекачи се преко плота,
Па откине калем ружу.
Јево момче теби лека.

Доње Јајно

1б

Ој девојче, свил девојче,
Што си косе развилела,
Што си момци премамила.
Синоћ беше момче здраво,
Од јутрос се поболело,
Поболело и умрело.
Ако се је поболело,
Ја му несам крива била,
Три пут сам га целивала,
Два пут сам га уапала.

Савка Савић, Накривањ

1ц

Свил девојче, свил ти коса,
Што си косу развејало,
Та си момче подлагало.

Савка Петровић, Загужане

2а

Из брега ми вода бије,
Туј девојка ноге мије.
Испод њум се момак вије.
Немој ми се ти удавиш.
Пружи руку довати ме,
Скини блузу огрни ме.

Навалин

2б

Кад ти видо беле ноге,
(Кад ти видо надколенца)

Мен' се смучи у мешину.

Бабичко (Лесковачки гласник,
XVIII, 18).

3а

Руса мома танац води
Од Русије до Софије.
Све питује, распитује
До чија је руса мома.
Стеванова братаница,
Николина покорница.

Навалин

3б

Русо моме танац води,
Од Русије до Совије.
Сви излегли па гледају,
И малено и големо.
Све питује, распитује,
Да чија је руса мома.

Бабичко (Лесковачки гласник,
XVIII, 18).

3ц

Руса мома танац води,
Лепо се је спроменила,
Бела пола, розна вута,
А на главу паун перо.

Сребра Цветановић, Ладовица

3д

Руса мома танац води,
Од Русије до Србије,
На гушу ву огрилица,
На главу ву перјаница.
Туј се шећав до два момка,
Па се они запитују,
До чија је ова мома?

Вида Аранђеловић,
Велика Копашица

4а

Врба врбу лелеје,
И на врбу девојче.
Ситан ћерћев везеши.
Подунуше ветрови.
Однесоше ћерћевче.

Носте, носте ветрови,
Доста сам га навезла,
Бембелије пешкири,
Сармалије учкури.
Ој убава девојко!
Ој убава, убава.

Мрштане

4б

И пред њега Ђерђевче

Доста сам се навезла,
Пембозари пешкири,
Клободани учкури.

Ладовица

4ц

Клободани пешкири,
Пембозари учкури.

Баба Зона Чуљковић, Лесковац

4д

Подунуше вир ветри,
Однесоше Ђерђева,
Носи, носи вир ветре.

Лесковац, (Брана Митровић)

5а

Расрди се лепа Јана,
Леле варај, лепа Јана (Припев)
На друм башту посадила,
Рукама је прекопала,
Сузама је поливала.
Оздо иду јагумани,
Да украдев тоја цвеће,
Тоја цвеће миришљаво.
Погазише росно цвеће,
Леле варај, тоја цвеће.

Душан Николић Чакр, Лесковац

5б

Ој убава мала мома. Ладо, Ладо (Припев)
Мајка Милку расрдила,
На друм бачу направила,
Бел босиљак насејала,
Сас ногти гу прекопала,
Сас слузе гу посипала.
Сас шиве гу затградила,
Кој намине да откине.
Наминуло лудо младо,
Наминуло откинуло.
Она та је проклињала:
Е да Бог да лудо младо,
Колко цвећке откинуло,
Толко града проминало,

По грмење зимовало,
По тулбени летовало,
А под сливу пландовало.

Берка Вучка Стојковића,
Ладовица (Сташа Николић)

5ц

Мајка Милку сускарала,
Милка јој се расрдила,
На друм бачу посадила,
Посадила бел босиљак,
Кад садила говорила:
Кој намине да откине.
Наминуше до три ћака,
Откинуше струк босиљка,
Однесоше у манастир,
Сав манастир размириса.

Живана Валчић, Власотинце

5д

Мајка Милку покарала,
Милка се је расрдила,
На друм бачу саградила,
Сама гу је прекопала,
Бел босиљак посејала.
Неко вој га ноћу краде.
Милка иде те га чува.
Отуд иду три бећара,
Наминуше откинуше,
Однесоше у манастир,
Сав манастир замириса.

Лесковац (Брана Митровић)

5е

Мајка Јану покарала,
Јана се је расрдила,
По друм цвеће посадила.
Бело га је посадила,
Модро се је расцветало,
Нек откине кој' намине.
Наминуше три момчета,
Три момчета, три турчeta.
Откинуше струк босиљак,
Однесоше у дућане,
Сав се дућан замириса.
Метнуше га под јастуче,
Када легну да меришу,
Кад се дигну да уздишу.

Ладовица

5ф

Има мајка милу ћеру,
Од милос ву баче гради,
Баче гради цвеће сади,
Највише је модро цвеће.
Оздол идев два бећара,
Откинуше модро цвеће,
Однесоше до дућана:
Када легну да меришу,
Кад се дигну да уздишу.

Лесковац (Брана Митровић)

6

У бећара све жути дукати.
Бећар дава, а мајка не дава:
Не дај синко благо за недраго,
Неје мајке благо за недраго,
Већ је мајке убаво девојче.
Ој убава, убава девојко.

Влада Дискић, Лесковац

7a

Мори Вуко девојко,
Прекај ми вукови
Преко густи лугови.
Не смем, не смем тубинче,
Косе су ми големе.
Оће да се закаче,
За малину-купину,
За петровку јабуку.

**Берка Вучка Стојковића
Ладовица (Сташа Николић)**

7b

...
Оће да се закачив,
За малину копину,

**Баба Драга Андоновић
Загужанска, Лесковац**

7c

Мори Вуко девојко,
Искај ми вукови,
Из тиј тести лугови.
Не мог', не мог' тубинче,
Имам косе големе,
Бу да си ги помрсим,
Не мог' да ги расправим.
Ја ћу ти ти размрсим.
Ја ћу ти ги исплетем.

**Баба Наталија Динић,
Црквица**

7d

...
Шиве су ми големе,
Бе закачив копине,
Од копине малине,
Од малине јабуче,
Од јабуче бећарче,
Од бећарче кутиче,
Од кутиче прстенче,
Од прстенче каменче,
Од каменче ћаволче.

Гордана Крстић, Вучје

7e

...
Проведи ми вукове,
Кроз теј густе лукове,
...
Шиве су ми големе.

Бе закачив купине,
Од купине малине,
Од малине бећарче,
Од бећарче девојче.

Зорка Рачић, Шутилница

7f

...
Протерај ми вукове,
Преко беле дунове.
Оћу, оћу, не могу,
Косе су ми дуг'чке,
...

Нада Петковић, Власотинце

8a

(Песма за љубе, тј. љубљену девојку)
Ој убава мала момо,
Ружица се развива,
Девојка се њива,
Хоће да се удава.
Мајка си гу не дава.
Седи ћеро, па седи,
Па наготви дарове,
Да дарујеш сватове,
На путници грудњаци,
На пешаци кушаци,
На коњаци мараме.
Ој убава мала момо.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица (Сташа Николић)**

8b

...
Јоште си ми малена,
Да ми раснеш, пораснеш,
Мајка ће те одава.

**Драга Андоновић,
Загужанска, Лесковац**

8c

Врбица се развива,
Девојка се њива,
Иска да се одава,
Мајка си гу не дава,
Јоште си ми малена,
Бели дари да праљаш.

Наталија Динић, Црквица

9a

Облага се момче и девојче,
Да спавају да се не дирају.
Момче даје ата и сахата,
А девојче низу испод грла.
Момче спава како вакло јагње,
А девојче како враг на воде:
Обрни се, не обрнуо се,
Ја презажали низу испод грла,
Твога ата вуци га јуднели.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица (Сташа Николић)**

96

Момче спава како лист у гори,
А девојче како враг на воду:

Лесковац

9ц

Кладило се момче и девојче,
Да спавају да се не дирају.
Момче даје седло од ћогата,
А девојка бисер око врата.
То рекоше, у кревет легоше,
Један другом плећа обрнуше.
Кад је било око пола ноћи,
Момче спава како цепаница,
А девојче врућа жеравица.
Проговара врућа жеравица:
„Обрни се, не обрнуја се,
Мртвога те обрћала мајка,
Твог ћогата однесоше вуци,
А мој бисер украше ајдуци.“

Коста Врањкић, Лесковац

9д

Облага се момче и девојче,
Да спавају, да се не дирају.
Момче дава свог коња ћогата,
А девојче ћердан испод врата.
Кад је било ноћи пола ноћи,
Проговара збуђено девојче.
Обрни се, не обрнуја се,
Мртвога те обрћала мајка,
Ја прежали ћердан испод врата.
Ти не можеш твог коња ћогата.
Да бог да та вуци растргнули.

**Владимир Јовановић Конин,
Лесковац**

9е

Момче спава како вакло јагње
А девојче ко пиле на грајку.
Кад беоше зоре зазориле,
Проговара девојче на момче:
Диг се момче, ноге те не дитгле,
Ја прежале три низе дуката,
Ти не може коња пчешко месо.

Евгенија Поповић, Црна Трава

9ф

Када беше ноћу, полуноћу,
Т'г девојче тијо говорило:
Обрни се, жив се не обрну,

Савка Савић, Накривањ

9г

А девојче како љута змија
Кад је било око пола ноћи,

Tag девојче мрко проговара:
Мој су ћердан укради ајдуци,
Твога коња појели су вуци.

Косанчић

10

Ој убава, убава девојко.
Леђан љуби Леђанку девојку,
Ноћ гу љуби дан си дома иде.
Једно га је јутро преварило,
И ту је га сунце огрејало,
Па се чуди Леђанин грађанин
Ко ће проће кроз Леђана града?
Учи си га Леђанка девојка,
Вржи грло сас бела марама,
Свак' ће мисли Леђан грло лега.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

11

(Песма за моме, т.ј. девојчицу)
Кукличице девојке,
Кукле си се играла,
Ти знаш многе мачије,
Мајка ти ги казала.
Када идеши у цркву,
Ти да узнесаш навару,
Да гу бациши у огањ.
Како огањ што гори,
Тако момчи за тебе.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

12

Девојчица цркву мете,
Цркву мете Бога моли,
Дај ми боже свекра попа,
И свекрву попадију,
И ћевера калуђера.
Бог јој даде свекра попа,
И свекрву попадију,
И ћевера калуђера.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

13а

Куде се чуло, видело,
Да деца с' небо падају?
Ја не сам с' небо паднула,
Мене је мајка родила.
Кад ме је мајка рабала
У јарко слунце гледала,
У млеко ме је бањала,
Зато сам бела румена,
Зато сам т'нка висока.

Лесковац

13б

Мори Вано убава,
Што си толко убава?
Да л' те ђаци писаше,

Је л' дунђери дељаше?
Нит' ме ћаци писаше,
Нит' дунђери дељаше,
Кад ме мајка рађала
У сунце је гледала,
Са симит ме ранила,
Сас вино ме појила,
Сас млеко ме бањала,
Па за тој сам убава.

**Бранислава Јовановић,
Власотинце**

13ц

Ој Ивано ти девојко,
Што си толко ти убава,
Да л' те ћаци написаше,
Ел' девојке навезаше,
Ел' дунђери одељаше?
Ни ме ћаци написаше,
Ни девојке навезаше,
Ни дунђери одељаше.
Кад ме мајка мен имала,
У млеко ме избањала,
Сас шићер ме заранила,
Сас шербет ме запојила,
У слунце је погледала
И за тој сам ја убава.

Добра Пешић, Бабичко

13д

Чубричице девојке,
Да л' си чубар сејала.
Ели бели босиљак.
Та си толко убава?
Нисам ...

У трандавил стејала
И у слунце гледала

Перса Апостоловић, Џ. Трава

13е

Мори Маро убава,
... (почетак варијанте б)
Када идем у цркву,
Тад узимам навару,
Па је бацам у ватру.
Како ватра што гори,
Тако момци за мене.

**Дара Ламс, Бабаџика, Лесковац
(презиме по мужу)**

14

Ката гази синџир воду,
Над водом се огледује,
Да л' је танка ил' висока,
Да л' је бела ил' црвена,
Да л' је јака за јунака.
Нит' је танка, нит' висока,
Нит' је бела, нит' црвена,
Већ је јака за јунака.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

15

Смиличице девојчице,
У зла си се ти родила,
Сви си момци преварила,
И мојега милог брата.
Синоћ беше момче здраво,
А јутрос се болно диже.
Да ли си му учинила?
Ја му нисам учинила,
Учинило бело лице,
Бело лице, русе косе,
Русе косе, гајтан веће.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

16

Смиљанчице, девојчице,
Имаш ли си смиљ по гору?
Имам, имам, доста беше.
На све моме по коренче,
Т'нкој Станки не достиже.
Скину прстен па вој даде:
Ето, моме, све да знате:
Т'нка Станка моја ће је.

Лесковац (Брана Митровић)

17а

Заспало ми Бунђуле девојче,
На мајкини свилени скутеви.
Мајка си га рано пробуђује
Дизај ми се Бунђуле девојче
Из мајкини свилени скутеви.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

17б

Заспало ми ћунђули девојче,
На мајкини свилени скутови.
Мајка буди ћунђули девојче
Дизај ми се ћунђули девојче,
Синоћ ти је абер достигнуја,
Од свекрву мека мамудија,
А од момче прстен бурмалија.

Лесковац (Брана Митровић)

18

Перуниче девојче,
Не стој близо до брега,
Брег се рони ће падне.
Кам' да оће да падне,
Да не узмем терзију,
Терзија је мађија.
(Терзија је гидија).

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

19

Пође моме до бунара,
Па изгуби вете гривне,
Па се врну да ги тражи.

Срело гу је младо момче,
Па га пита мало моме:
Наће ли ми вете гривне?
Одговара младо моме:
Не сам, не сам, жив ми татко,
Ако сам ги ја нашао,
Да се вијем као гривна
Око твоје беле руке,
Беле руке бело грло.
Ој убава мала мома.

Ладовица

20a

Пружила се купина
Преко девет планина.
Није мајке купина,
Но је мајке девојка,
Сас бећара орати;
Неће попа ни ћака,
Него оће златара,
Да јој злати кључеве,
Да отвара ормани,
Да дарује сватове.
Ој бећаре, бећаре,
Готов ли је мој прстен?
Готов, готов још мало,
Јоште да га позлатим.
Сви златари обигра
Нитде злато не нађо.
Ој девојко, девојко,
Готов ли је мој пешкир?
Готов, готов још мало,
Јоште да га накитим,
Сви сам китци обишли,
Нитде китку не нађо.

Ћерка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)

20b

Савила се купина,
Само да га поткитим,
Сви свилари обигра,
Нитде свилу не нађо.

Дика „Цинина“, Лесковац

21a

Мори Лено, бела Лено,
Што си толко на големо,
Барем да си од колено?
Ако несам од колено,
Ја сам барем кметска ћерка.
Кога год сам погледала,
Свакоме сам болест дала:
На Јована три грознице;
Прва летња, друга зимска,
А тај трећа и пролећа.

Ћерка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)

21b

Што си Лено на големо
Барем да се од колено?
Мајка ти је измећарка,
Тетка ти је залумција.
Ако не сам од колено,
Ја си имам лице бело,
Лице бело, очи црне.

Коста Врањкић, Лесковац

21c

Барем сам си кметска ћерка,
Татко беше бојација,
Беше голем атарџија.

Душан Николић, „Чакр“,
Лесковац

22a

Петријица танац води
Низ широко равно поље,
Никој нема с Петријицу,
С'мо једно лудо младо,
На ногу гу поступује,
За руку гу потискује.
Она њему газорила:
Бре смируј се лудо младо,
Од никуд ме браћа пазе,
Главом врте, сабљом прете.
Л'ко ћемо с твоју браћу.
Отић ћемо у меане,
Положићу кило вино.
Кило вино, две ракије,
Бе пијемо, ће спијемо.

Велика Крстић, Орашац

22b

Младо момче коња игра,
Уза село, низа село,
На сред село коло џигра.
Поби копље веза коња,
Па се вати да играје,
До Петрију т'нковођу.
Петрија му говореше:
Полак играј лудо младо,
Ене братак где ми стоји,
Главу врти, мени прети,
Сабљу вади теби прети.

Стана Динић, Црквица

23a

Руса мома коња води,
Коња води да га поји,
Мало га је напојила,
Више се је набелила,
Све белило црвенило.

Петар Стојковић, Ладовица

236

Повише се набелила,
На сви момци болес даде,
А Николи понајвише.

Славка Михајловић, Косанчић

24

С'фте мома калем снове,
За дан га је основала,
За два дана оживала,
За три га је изаткала,
Па га носи на терзију,
Да ушије ентерију,
Ентерију сас два цепа.
У једнога леблебија,
У другога суво гројзе.
Леблебија за девојче,
Суво гројзе за бећарче.

Јованка Илић, Вучје

25

Црноока девојка,
Црно тројзе садила.
Висок чардаш градила,
И на њему седела.
Жуту свилу преприда.
Оздол иду Татари,
Литну мома да бега.
Проговараав Татари:
Стани, стани, не бегај,
Јер ми нисмо Татари,
Но смо златни златари,
Што златимо прстење,
Што варамо девојке.

Савка Пузић, Власотинце

26

Петријица танац води,
У градине око лука.
Гледају се момчетија,
Да вој узну бел' пешкира.
Говори им Петријица:
Немој, немој момчетије,
Не прљајте бел пешкира,
Немам воду да га перем,
Немам салгун да га трљам,
Немам сланце да га сушим.
Говоре вој момчетија:
Вода ти је — бистре сузе,
Салгун ти је — беле руке,
Сланце ти је — бело лице.

**Зонка Стојановић, Црна
Трава, (Миодраг Поповић)**

27

Петровка ми коло води,
И до њума младо момче,
Мирно играј младо момче,
Ене мајка куде пази,

Куде пази на прелази,
Тебе прати сас два ножа.
Мене прати с тинку пушку.

Савка Савић, Накривањ

28a

Нишала се Јильана,
На два златна гајтана.
У руци јој јабука,
Склопише се облаци,
Моли, моли, па моли:
Дигните се облаци,
Није моја јабука,
Царева је јабука,
Дигоше се облаци.

**Босанка Видосављевић,
Власотинце**

28b

Заниша се девојче,
На два свилна гајтана,
Испаде му јабуче,
Дограби га бећарче.
Дај бећарче јабуче,
Краљ ми га је пратија,
За сина ме просија,
Да му редим сталови,
Да му нижем дукати,
Да му трупкам по двори.

Перса Демировић, Горина

28c

Дај ми, дај ми, бећарче,
Тоја бело јабуче
Тито ми та пратијо,
Да му идем за сина,
Да му плетем гајтани,
Сас свилени кончићи,
Да му шијем коштуље,
Сас сребрне иглице.

Гроздана Костић, Вучје

28d

Љуљало се девојче,
На два свилна гајтана.
Љуљали гу јунаци,
Испаде вој јабука,
Кој дограби јабуку,
Он ће љуби девојче.
Лазаричке девојко.

Мара Аранђеловић, Орашац

28e

Љуљала се Јильана,
На два свилни гајтана.
Цар гу проси за брата,
Она неће за брата,
Но си оће за сина,
Цар јој даде јабуку,
Јабука вој испаде,

И облак вој припаде,
Она му се молеше:
Диг'се диг'се облаку,
Да си наћем јабуку,
Моја није јабука,
Јабука је царева.

Перса Апостоловић, Црна Трава

29

Овај мома ћаволита,
Што ћаволски момци вара,
Кад ги сртне не говори,
Кад промине тад узвикне:
Поврни се лудо младо,
Да ти видим црне очи,
Црне очи, русе косе.
Момче мому не слушало,
Не враћа се но говори:
Ти си мене поврћала,
Поврћала, преварала,
Не си мене бакшиш дала.
Поврни се лудо младо,
Ја ћу тебе бакшиш дати,
Бакшиш дати пољубити.
Поврну се лудо младо,
Па пољуби младу мому.

Олга Бокић, Грделица

30

Купала се млада мома,
У дубину, у тишину.
Отуд иде цар сас војску,
И упита младу мому:
Ко ти даде огрилицу?
Даде ми је божја мајка.
Ко ти даде златан прстен?
Даде ми га младо момче.

**Босанка Видосављевић,
Власотинце**

31

Приди, дођи, девојче,
Да ти дадем јабуку.
Не даде му јабуку,
Но га вати за руку,
Па га води на свој дом:
Еве мајко одмена,
Мене бела премена,
Татку мека постеља.

Евгенија Поповић, Црна Трава

32a

Има мајка милу ћеру,
Од милос јој башчу гради,
Башчу гради, цвеће сади,
Па је праћа да почува:
Иди ћеро те почувај,
Кад те мајка заодава,
Од што ће ти венци плете,

Од што ће ти китке кити?
Венци плете све од злато,
Китке кити све од сребро.

Живана Валчић, Власотинце

32b

(Песма за ћерку јединицу)
Мајка чува милу ћеру,
Од милос вој цвеће сади,
Ем га сади, ем га гради,
Па гу праћа да га брани:
Иди, иди мила ћеро,
Иди ћеро брани цвеће,
Кад те мајка стане дава,
Од што ће ти венци вије,
Од што ће ти ките прави,
Ките прави, свате дари.

Симка Стефановић, Црна Трава

33

(Песма за девојку која жели да се уда)
Девојчица цркву мела,
Па измела златан прстен,
Па га дава на златара,
Да позлати њојне гривне,
Да се вара с момчадију,
С. момчадију, и гидију.

Олга Џакић, Власотинце

34

Изникла ми жута шефтелија,
Под њом седи мома Анђелија.
Отуд иде момче Димитриче:
Бог помого мома Анђелија.
Помоз' божје момче Димитриче.
Пије ли се вода бембелија?
Руча ли се жута шефтелија?
Љуби ли се мома Анђелија?
Нит' се пије вода бембелија,
Нит' се руча жута шефтелија,
Већ се љуби мома Анђелија.
Ој убава, убава девојко.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица (Сташа Николић)**

35

Ој девојко белолико,
Оћеш лице да мењаваш,
Да мењаваш, да продаваш.
Ни мењавам, ни продавам,
Док не добу три трговца,
Три трговца из Лесковца,
Да пазару моје лице,
Пазарише не могаше,
Један дава пет стотине,
Други дава шест стотине,
Трећи дава до иљадо,
Пазарише не могаше,
Кад побошне заплакаше.

Никола Мишић, Бабичко

36

Ој девојко свиленче,
Свилено ти шамиче.
Ој ти момче невенче,
Купи моми шамиче.
Купићу ти шамиче,
Оћу, оћу заш' да не,
Купићу ти бомбоне,
Само поби за мене.

**Олга Џакић и Нада Петковић,
Власотинце**

37a

Девојче, девојче,
Не стој спротив мене
Изгоре за тебе
Као лан за воду,
На сушне године.

**Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац**

37b

Изгоре за тебе.
Гори гори момче,
Оба да горимо,
Зејнат моје мајке,
И мојему татку,
Што ме несус дали,
Кад сте ме тражили.

Наталија Петровић, Загужане

37c

Девојче, девојче,
Не стој спротив мене,
Погибо за тебе,
Ко Түрчин за булу,
Ко Србин за пушку.

**Благоје Џакић Силавче,
Лесковац**

37d

Девојче, девојче,
Не стој ми на врата,
Не ми мами брата.
Брат ми болан лега,
Гледајући у тебе,
Болан лега ич не може.

Јефта Поповић, Печењевце

37e

Брат ми болан лега,
Тебе гледајући,
Тебе гледајући,
Ситно одејећи,
Лепо носејећи,
Шиве шибајећи.

**Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац**

38

Мајка Миљу повикује,
Миља ву гу дома нема,
Отишла је на кладанце,
Да се гледа с момчадију.
Једнога је угледала.
Не стој Миљо не гледај ме
Имам брата старијега,
Бути будем мили девер,
Бути купим бели провез,
И уз провез зелен венац,
И уз венац отгледало,
Огледало, златан прстен.

Вукана Павловић, Бабичко

39

(Песма за саме другарице)
Две су јеле расле,
Једна другој говорила:
Рости јело да растемо,
Обе дари да прајимо.
Једна другој одговара:
Рости јело, ја не могу,
У корен ми змија лежи.
Крши, врши гнезда праји.

Стана Динић, Црквица

40

Ој девојко, девојко,
Пробомо ти кроз двори
Видомо ти свекрву,
Свекрва ти поручи
Бели дари да прављаш,
На свекрву кошуљу,
И на свекра кошуљу,
На девера чарапе.
На з'лвицу тканицу.

**Баба Наталија Динић,
Црквица**

41

Зона преде белу вуну.
Момче си гу повикује:
Ајде Зоно да спавамо.
Мајка ми је запретила,
Док не спредем да не спавам.
Рипину момче помогну је.
Ајде Зоно да спавамо.
Маја ми је запретила,
Оружана да не спавам.
Рипину момче соружа гу.
Ајде...
Обујена да не спавам.
Рипину момче собује гу.
...
Закитена да не спавам.
Рипину момче откити гу.
...
С туђи момци да не спавам,
С туђи момци просијарци.

Сребра Цветановић, Ладовица

42

Мори Недо, бела Недо,
Кој превари младо момче?
Преварише русе косе,
Русе косе до појаса.
Мајка си гу позиваше:
Ајде ћеро чешљај косе,
Те га иде дилбер момче,
Бе те води у ливаде,
Да набереш киту цвеће,
Киту цвеће рузмарина,
Рузмарина карафиља.

Милева Стојановић, Подримце

43

Игличице прекоморска,
Преко море пренесена,
У бачицу засађена.
Код лубику белолику,
Код невена шестореда.

Стана Динић, Црвица

44

Девојчице, Речице.
Црне су ти очице,
Ил ги давај на мене,
Ил ги давај ћаволу.
Ни ги давам на тебе,
Ни ги давам ћаволу,
Од синоћ ми јадове,
Од јутрос ми срамове,
Ти јме срете пресрете,
Те ме ведро заниша,
Те ми млеко расипа,
Те ми косу посипа,
Те ми коса опаде,
Црн облак ми припаде.

**Радојка Митровић, Црна
Трава**

45

Славна Рада косе плела,
Косе плела недоплела,
Достаса вој ситно писмо,
Из Совије, од кадије,
Па отиде славна Рада,
У Совију у кадију,
Сав панаћур умириса,
Па говоре Турци турски,
А попови по словачки:
Што мирише у панаћур,
Да л' је дуња је л' јабука?
Није дуња ни јабука,
Но је душа девојачка.

**Зора Момчиловић, Црна
Трава**

46

Чува мајка јабуку,
Она вика: моја је,
А сељани: наша је.

Једну вечер дооду,
Цариградски кметове.

Другу вечер дооду,
Београдски попове,
Трећу вечер дооду,
Белосветски сељани.
Мајка си гу не даде,
Цариградским кметове,
Татко си ту не даде,
Београдском попове,
Братац си гу одаде,
Белосветском сељани.

**Зора Момчиловић, Црна
Трава**

47

За драгану дооду,
Двеста кола кочије.
Триста ата атлије.
Она неће, па неће.
Мајка си вој викаше:
Иди, иди, ћеро-ле.
Туј ти неје далеко.
Често ћу ти доодим,
И петровке доносим.

**Перса Апостоловић, Црна
Трава**

48

Девојка се огледује,
Па си сама прозборује:
Боже мили, ал' сам лепа,
Како што сам белолика,
Такој да сам црноока.
Све би момке преварила,
И Јована чобанина,
Што се шеће пред овцама,
Као звезда пред месеца.

**Даница Момчиловић, Црна
Трава**

49

Надвела се врбица,
Над студене водице,
Под њу седи девојче,
Свilen рукав везеше,
Свilen рукав везеше;
Сас две игле сребране,
Сас два конца свилена.
Две се игле пребише,
Два се конца скидаше,
Она баци низ воде:
Носи, носи, водице,
Ја сам вредна, превредна,
Друго ћу си изvezem.

**Даница Момчиловић,
Црна Трава**

50

(Песма за другарице)
Две су друшке друговале,
С једну иглу дар правиле,

Па се обе одадоше,
Једна оде в Овче Полье,
Друга оде в Житно Полье.
Обе мајку позивају.
Тај што оде в Овче Полье,
Она мајки поручује:
Нек ми дође моја мајка,
Мене ми је додијало,
Белу свилу предујући,
Беле грудве резајући.
Тај што оде в Житно Полье,
Она мајки поручује:
Нек ми дође моја мајка,
Мене ми је додијало,
На ступала идејући,
Белог хлеба месејући.

**Радојка Митровић,
Црна Трава**

51

Мори Милке, дзвоничарке,
Што ти дзвоном бијеше,
Кад петлови појаше?
Да ли ћеру давасте?
Је ли сина женисте?
Нисам ћеру давала,
Нисам сина женила,
Бера оде на воду,
Син ми оде у војске,
Син ми дође из војске,
Бера нема од воду.
Да л' гу вода однесе,
Је л' гу киша наврну,
Је л' гу ветар надува?
Ни гу вода однесе,
Ни гу киша наврну,
Ни гу ветар надува,
Но гу момче одведе.

Савка Савић, Накривањ

52

Заспalo девојче момку на колена,
Момку на колена, брегу на камена.
Мајка си га буди: „Устани девојче,
Устани девојче, где си ты заспalo
Брегу на камена, драгом на колена.“

Околина Лесковца

53

Идем ноћу, пола ноћу,
Срићам мому коју оћу,
Па је реко: добро вече.
Она мени: доб' довечер.
Ја не одо баш туј вечер,
Но ја одо другу вечер,
Мома ми се разљутила,
Па је порту затворила,
С два корења бел босиљак,
Мунем порту па отворим.

Савка Савић, Накривањ

Б. ПЕСМЕ ЗА МОМКА

1а

Ој убаве мале моме, доз, доз,
Море момче ципулчице, доз, доз,
У ципулке потропкујеш, доз, доз,
(На девојке намигујеш, доз, доз)
У девојче црне очи, доз, доз,
А у момче конопљасте, доз, доз.
Момче вели дај ги мени, доз, доз.
На девојче не свиди се, доз, доз.
Дошће лето и пролето, доз, доз,
И Петрово вруће слунце, доз, доз.
Оба ћесмо једнолики, доз, доз.

Околина Лесковца

1б

Море момче, папуциче,
Не потропкуј у попуче,
Не погледуј у девојча.

Момче вели дај ги мени,
А девојче не мењава.
Не мењава, не продава.

Савка Савић, Накривањ

1г

Овој момче папуциче.
Сас папуче потропује,
У девојче поглеђује:
Да је моје кршил би га,
Кршил би га, ломил би га,
Правил би га ситан пепел.
Подунуће диван ветар,
Однешће га, занешће га,
Око моје бело грло.

**Перса Apostоловић,
Црна Трава**

1д

Овој момче папуциче,
На папуче поођује.
У девојче погледује,
У девојче црне очи,
У девојче гајтан веће.
Коју мому да му дамо,
Је ли малу је л' голему?
Ни ће малу ни голему,
Но он оће најстареју.

**Даница Момчиловић,
Црна Трава**

2а

Море момче, намерниче,
Коју мериш да намериш,
Да ли Зорку, ил Загорку?
Зорка ми је поручила,
Кревет ми је наместила,
Жуте дуње наредила,

Када легнем да меришем.
Кад се дигнем да уздишем.

Доње Јајно

2б

Жуте дуње наредила.
Жуте дуње и ораси,
Ми смо момци сиромаси.

Вукадин Тончић, Вучје

2ц

Седи момче уз асталче,
Па се вара сас девојче,
Девојче га изварало,
Уведе га у собицу,
Натроши му струк босиљак,
Да мирише, да уздише.

Сребра Џветановић, Ладовица

2д

Вараше се два ћавола,
Мома момка преварила,
Одведе га у собицу.
У собицу за двојицу,
За њи млади обојицу.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

2е

Море Боко црно око,
Што ме гледаш испод ока?
Да ли сам ти омилела?
Ако сам ти омилела,
Ти ми доћи на вечеру,
Вечеру сам припремила,
Постельу сам постерала.
Жуте дуње наредила,
У собицу за двојицу.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

2ф

Море Боко...
Кад улазиш да миришеш,
Кад излазиш да уздишеш.

Лесковац (Брана Митровић)

2г

Море Боко...
Ако сам ти омилела,
Вати веру па одведи.
Довати је за ручицу,
Одведи је у собицу.
Па је метну на столицу,
Расече вој лубеницу.

**Вида Аранђеловић,
Велика Копашица**

2х

Море Боко...
Увати га за ручицу,
Па га води у собицу,
Па га мети на столицу,
Па исечи лубеницу.
Нека једе докле оће.

Сребра Џветановић, Ладовица

3

Варај момче, младо момче,
Како можеш сам да спаваш.
Сам да спаваш без девојче.
Да ли сам ти одолечна,
Пут ни порте раздвојује,
Два сокака промињује.
Ти ми кимни, ја ћу дођем,
Нажмики ми ја ћу дођем,
Да спавамо у кревету,
Да љубимо бело лице,
Да грлимо бело грло.
Ој убава мала мома.

Ладовица

4

Ово момче нежењено,
Ајде да га оженимо.
Питајте га коју хоће,
Да л' ће краља ил' краљицу,
Или младу барјактарку?
Неће краља ни краљицу,
Хоће младу барјактарку.

Ладовица

4б

Вито, вито, голубито
Ви ли синоћ пролетесте?
Ми смо, ми смо, да који смо.
Ми смо оба нежењена.
Ајде да ве оженимо.
Коју мому да вам дамо,
Да л' краљицу ил' царицу,
Или младу госпођицу.
Краљица си краља има,
Царица си цара има,
Ни краљицу, ни царицу,
Него младу госпођицу.

**Јелисавета Брочкић,
Власотинце**

4ц

Голуб гука у благуње.
Питају га зашто гука?
Је ли гука за пченичку,
Је ли гука за водичку,
Да ли гука за девојче?
Ни ми гука за пченичку,
Ни ми гука за водичку,
Но ми гука за девојче.
Питајте га коју оће?
Да л' царицу, ил краљицу?

Царица си цара има,
Краљица си краља има,
Онај момча момче нема.

Савка Савић, Накривань

4д

Голуб гука на јабуке.
Питаши га зашто гука,
Ил је гладан, ил је жедан?
Ни' је гладан, нит је жедан,
Већ си гука за девојче,
За девојче за комиџиче.
У девојче црне очи,
А у момче конопљасте.
Момче оће да ги мења,
А девојче не мењава,
Ни мењава, ни продава.

**Босанка Владисављевић,
Власотинце**

5

Момче иде од учење,
А девојче од везење,
Сретоше се на калдрму,
Нешто мало постојаше,
Постојаше говорише,
Коња ноге заболеше,
А девојче половина.
Ајде да се раздавамо.

Ладовица

6а

Ој убава мала моме. Доз, доз.
Момче иде из Софију,
Сам си иде, сам говори:
Ајде коње добро моје,
Да стигнемо у туј Милку,
У туј Милку кафецику.
Милка има до три ћери,
Прва Ката, друга Злата,
А тај трећа Ђавол Мара.
Ката ће ми коња спреми,
Злата ће ми веш простире,
Ђавол Мара с' мене спава.
Даћу Кати жути дукат,
А на Злату златан прстен,
А на Мару ћемер паре.

Ладовица

6б

Момче иде из Софију,
Јаше коња ајамију.
Сам си иде сам говори:

Ката ће ми коња шета,
Злата ће ми препростира,
Ђавол Мара с мене спава.

Лесковац (Брана Митровић)

6ц

Да ја видим моју Милку,
Моју Милку, бећар Милку.

**Драгица Јакубовска, (презиме
по мужу), Добро Полье**

7

Божем, момче, божем чудо,
Божем неће да говори.
Срете мому, не говори,
Кад је мину тад говори:
„Узећу те, враг да пукне,
Са шамиче премакнућу,
Твоју душу измакнућу.“

Лесковац (Брана Митровић)

8а

Море момче младо момче,
Што си тол'ко ћутало?
Терам мајку да ме жени,
Мајка неће да ме жени:
Немој синко, мили синко,
Јоште си ми ајамија.
Не сам мајке, ајамија.
Питаши ли ме што сам снија?
На сан си ме ојенила,
Сву ноћ сам се радуја,
А ујутро ћутаја.

Лесковац (Брана Митровић)

8б

Што си момче ћутало,
Терај мајку да те жени.
Ја гу терам она неће,
Сву ноћ сам се радуја,
И девојче снијуја.

Велика Крстић, Орашац

9а

Пође момче куде оће,
Срете мому коју оће:
Па гу вати за ручицу,
Па гу води у собицу,
Па га метну на кревета,
Па гу бркну у пазуке,
Па извади две јабуке.
Ни су зреле ни зелене,
Таман арне за љубљење.

**Околина Лесковца
(Брана Митровић)**

9б

Пође момче лов да лови,
Не улови што пошеја,
Већ улови малу мому.
Увати гу за ручицу,
Уведе гу у собицу,

Па гу метну на кревета,
Муну руке у пазуке,
Те извади две јабуке.

**Вера Величковић,
Велика Грабовница**

10

Седи момче на брега,
Бело капче на њега,
Што му лепо прилега,
Дај ме мајке за њега.
Гола, боса — по њега,
Жедна, гладна — по њега.

Даница Борђевић, Горина

11a

Море момче, невенче,
Што невенски одеше,
Београдски носеше,
Куда стане сипоће,
Куда пође кикоће,
Да га моме дочују,
Да му порту отворе,
Да му коња привате.

**Босанка Видосављевић,
Власотинце**

11b

Куде одиш греориш,
Куде станеш трепериш,
Да те моме дочујев,
Да ти порте отворив,
Да ти коња прифатив.

**Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац**

12

Младо момче цилит врља,
Уз девојке, низ девојке,
Уз Станчицу очи мећа:
Варај Станке, варај душо,
Узећу те, купићу те,
Даћу коња и сокола.
И готове пет стотине.
Говори му стари ћеда:
Бре не лудуј младо момче,
Ни дај коња ни сокола,
Ни готове пет стотине,
Станка ће ти сама добе,
У тамнину без зборину,
У туј ладну подрумину.

Никола Мишић, Бабичко

13

Славуј поје у пловдине,
Моли мајку да га жени.
Женил би те мили сине,
Јоште си ми отњовито,
Бе изгориши малу мому.

Несам мајко силна ватра,
Да изгорим малу мому.

**Цвета Стојановић
Мрштанка, Лесковац**

14a

Пеливанче коња игра,
Уза село, низа село.
Све искочи да га гледа,
И малено и големо,
И Никола млад ѕасапин,
И његова братаница,
Сас голему огрлицу,
Сас шарену перјаницу.

Велика Крстић, Орашац

14b

Младо момче коња игра
Уза село, низа село
Уз девојке, низ девојке,
На кладанци воду пије,
У девојке младе гледа.
Колико је азг'н било
Оно ўзе Стојне перо.

Загужане

14c

Коња игра лудо младо,
Уза село, низа село.
Испод село китка цавти,
Испод китку мома седи.
Чудеше се пеливанче.
Да ли китку да откине,
Да ли мому да пољуби.
Боље мому да пољуби,
Него китку да откине.
Китка му је д'н до пладне,
Мома му је за довека.

**Црна Трава (Миодраг
Поповић)**

15

Море момче, тужно момче,
Од туте се разођујеш,
По градине, по ридине,
Бел пелина да питујеш.
Могу ли се ја оженим?
Можеш, можеш, заш' не можеш.
Ако имаш стару мајку.
Ој Лазаре, Лазаре.

Смиља Јанковић, Кутлеш

16

Ој Лазаре, Лазаре.
Зелен здравац растеше.
До кој њега береше,
Момче ми га береше,
И у руке преврћа,
Па девојче пригрћа.
Лазаричке девојко,
Ој убава, убава девојко.

Велика Крстић, Орашац

17

Љуби Павле три невесте.
Једну љуби в Овчар поље,
Другу љуби близу порте.
Трећу љуби ва виноград.
Туј што љуби близо порте,
Мушки чедо породила,
Туј што љуби в Овчар поље,
Овце му се изјагњиле,
Туј што љуби ва виноград,
Виноград му породио.

Вида Аранђеловић,
Велика Копашица

18

Пође момче лов да лови,
Стеже ноге у ремење,
Танке пушке у кремење,
А ртова у синџри.
Мину гору, мину друга.
Кад намиће и у трећу,
А у трећу јасен дрво,
А на јасен славуј пиле.
Диже пушку обали га,
Пружи руку довати га,
Однесе га старој мајци:
Ево мајке славуј пиле,
Да га чуваш кад се женим,
Да ми буди верну љубу,
Згодила се верна љуба,
Те претече славуј пиле.

Живана Валчић, Власотинце

19

Мори момче, свилна китко,
Ти узјаши младо коњче,
Па поиграј низа село,
Бе те види мала Милка,
Мала Милка девојчица,
На туј Јану меаницику,
Она ће ти китку даде,
Да миришеш, да уздишеш,
И кроз село да пронесеш,
Да си њума испросио.

Олга Бокић, Мала Копашица

20

Оној момче, туге моје,
Од туге се прошећује,
У тренџавил поглеђује:
Тренџавиле тужно цвеће,
Мож' ли туге да растуриш?
Могу, могу, заш' не могу.
Доби сутра преди слунце,
Па урипи у бачицу,
Па откини једну цвећку,
Једну цвећку, тужну цвећку,
Све ће туге да растуриш.

**Вера Величковић, Велика
Грабовница**

21

Цвилну врапче у конопље.
Неје врапче, но је момче,
Но је моче и девојче.
Срамува се д'н до пладне,
После поче да врагује,
Поче мому да питује:
Да ли би се момо дала,
Да л' би дала бело лице,
Да л' би дала медна уста?
Дала би ти бело лице,
Бело лице не љубено,
Равну снагу не грлену.

Горина

22a

Младо момче бога моли:
Дај ми боже што те молим,
Претвори ме ситан бисер,
Расипи ме пред кладанце,
Куде моме воду точу,
Воду точу цвеће беру,
Да ме беру, да ме нижу,
Да ме вржу око грло.

Добра Пешић, Бабичко

22б

...
Куд невесте платно беле,
Куд девојке воду точу.
...

Сребра Цветановић, Ладовица

23

Седи момче под ораче,
Под ораче, на ливаче.
Оздол иду три девојке.
Прва каже: Ја ћу тулбен.
Друга каже: Ја ћу прстен.
Трећа каже: Ја ћу момче.
Тулбен ће се исцепити,
Прстен ће се искршити,
Ја ћу с момче век векујем.

Мирјана Станисављевић, Вучје

24a

Слеже момче низ орниче,
Те си љуби корениче.
Он не љуби корениче,
Но си љуби све девојке.
Корениче жално гледа,
Жално гледа љуто куне:
Еј да бог да младо момче,
Изела те љута змија,
На зло место међу веће,
Девет града да проминеш,
Нигде лека да не набеш.

**Добринка Николић Љутакова,
Печењевце**

24б

Пође момче низ арниче,
Да си љуби корениче.

Кореница жално гледа,

Еј да бог да лудо младо,
Девет града ти минуја,
Нигде момчу не нашаја,
Па се натраг поврнуја,
Па код мене наминуја,
У скута ми преспаваја,
Под грло ми летуваја,
Под шивке ми зимуваја,
У руке ми душу даја.

Божидар Влајић, Бабичко

24ц

Пође момче уз горице,
Да си љуби покорнице,
Он не љуби покорнице,
Но он љуби све од реда.
Покорница жално гледа,
Жално гледа љуту куне:
Еј да бог да покорниче,
Колко зрна на мој ћердан,
Толко града ти минуја,
Па у мене наминуја,
На скута ми преспаваја,
Уз образ ми душу даја.

Љуба Крстић, Орашац

25

Море момче, тужно, јадно,
Од туге се прошећујеш,
Од муке се разговараш,
Тамо доле по градине
По градине девојачке.
Свако цвеће промињујеш,
А трандафил ален цвета,
Ален цвете проговора:
Доћи јутре преди слунце,
Преди слунце наште срце,
Разговори и ти мене,
И ти мене ја ћу тебе,
И доведи три девојке,
И донеси оку вино,
Бе пијемо, ће спијемо,
Бе љубимо бело лице.

Митра Павловић, Бабичко

26а

(Песма за сина)
Стрельаше се јунаци,
Преко бели Дунови,
Преко густи лугови,
Кој да стреви белегу,
Тај да љуби девојку.
Један синац у мајке,
Он стревијо белегу,
Он љубио девојку,

Води, води, па дома:
Ево мајко одмена,
Мајке кућа метена,
Брату перчин начешљан,
Татку вода студена,
Мени бела премена.

**Босанка Видосављевић,
Власотинце**

26б

Стрельали се јунаци,
Преко бело Дуново,
Кој устрели белегу,
Он да вати девојку,

**Драга Андоновић Загужанска,
Лесковац**

26ц

Стрельаше се јунаци,
Ко устрели белегу,
Он ће узне девојку.
Устрели је јединац,
Води, води, те дома:
Ево мајке одмена,
Тебе кућа метена,
Мене бела премена,
Татку вода студена,
Сестре месте плетене,
Брату перчин начешљан.

Ладовица

26д

Стрельаше се јунаци,
Н' снеј стране Мораве,
Кој устреља белегу,
Т' је узне девојку.
Јед'н синац у мајку,
Он устреља белегу,
Он узеде девојку.
Увати гу за руку,
Одведе гу у кућу.

Сестри коса сплетена.

Лесковац

26е

Извиши се два сокола,
На таткови равни двори,
Дор се више, дор пазише,
Па спазише рејњу рибу,
Уватише рејњу рибу,
Неје риба но девојка,
Па гу дома одведоше,
Па гу мајки предадоше:
Ево мајке одмена,
Тебе бела премена,
Татку мека душека,
Стринем воде носене,

Чичем столи редени,
Сестрем лесе плетене,
Браћам перчин начешљан.

Зора Момчиловић, Црна Трава

27a

Море момче смиљна кито,
Куде идеши смиљ по гору,
Смиљ си бери, смиљ си носи,
Када легаш да меришеш,
Кад се дизаш да уздишеш,
Да се сећаш за девојке.
Леле душо девојачка,
Да ме оћеш да ме узмеш,
Не би знаја што би даја,
Да л' би коња и сокола,
И готове пет стотине.

Митра Павловић, Бабичко

27b

Кад би мене ти оћала,
Не би знаја што би даја,
Дал би за те пет стотина.

**Бабичко (Лесковачки гласник,
XVIII, 18)**

27c

Море моче смиљна кито,
Смиљ ими носи, смиљ меришеш.
Има ли га смиљ по гору?
Има, има, заш' да нема.
На све момке по струк дадо,
Танке Станке не доскочи.

**Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац**

27d

Море момче смиљна кито,
Смиљ не носиш, а меришеш.
Да ли има смиљ по гору?
Има има, заш' да нема,
Брао сам га целог јана,
Да направим једну киту.

**Стана Савић, „Мањина“,
Лесковац**

28

Дуну ветар од небеса,
Лежи момче од болеса.
Питује га стара мајка:
Што ми ти је сине ћаче,
Тежи ли ти црна земља?
Не ми тежи црна земља,
Но ми теже љути речи,
Љути речи девојачки.
Кад прокуне земљу суне,
Кад заплаче земљу топи,
А још теже удов'чке,
Удов'чке жалне слузие.

**Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац**

29a

(Песма за момка и девојку)
Момак љуби девојку,
Ем гу љуби, ем бега.
Стани момче не бегај,
Испала ти долама,
У долами прстење,
На прстене камење,
На камење писано,
Име моје и твоје.

Босанка Видосављевић, Власотинце

29b

Момче гази Мораву,
Испаде му марамче,
У марамче кутиче,
У кутиче писменце,
У писменце писаше,
Име моје и твоје.

Гордана Крстић, Вучје

30a

Сокол ми лети високо,
Простира крила широко.
Сокол си газду питује:
Пушти ме газдо дом идем,
Дома ме чека девојче.

Влада Дискић, Лесковац

30b

Сокол ми лети високо,
Перје ми реди широко,
Па се увива, превива,
Иска си мому целива.
Ал мома ми се не дава:
Не смем си, не смем, ћаволе,
Не давам ти се соколе.
Синоћ ми зада јадове,
Када си појдо по овце,
А ти ми ведро расипа,
У тој ми косу утопи,
Од тој ми коса опаде,
Па си гу момци збираше,
Од њу си чоју правише.

Савка Савић, Накривањ

31a

Запал ми је нежењат,
Под бел црвен трандафил,
Трандафил се ронеше,
По лице му падаше,
Мајка му га скупљаше,
У венци га увива,
Кад га мајка ожени,
Снаји да га поклони.

Симка Стефановић, Црна Трава

31б

Мајка му га скупљаше,
У венци га увива,
У клетове забаћа,
Кад затајми девојку,
Сас тој да ту дарује.

Даница Момчиловић, Црна Трава

32

Сви невени весели,
Један невен невесел.
Дружина га питује:
Ој невене, невене,
Што си тако невесел,
Да л'ти стадо нестало,
Је л'ти стадо постало,
Ил ти мома одбегла?
Ни ми стадо нестало,
Ни ми стадо постало,
Девојка ме варала,
А сада се одава,
Мени јади задава.

Јулка Петровић Дејанче и Влада Дискић, Лесковац

Ц. ПЕСМЕ ЗА ОЖЕЊЕНЕ

1а

(Песма за младенце)
Два се млади успавали,
Међу њи је мушко чедо.
Чудешев се куде га.
Врљишев га у копривке.
Оно виче из копривке:
Леле мамо, туго тате,
Копривке ме изгореше.

Навалин

1б

Два су млади врагували
Врагом су се успавали,
Када су се пробудили,
Међу њи је мушко чедо,
Учуди се лудо младо:
Бре куде ћу, бре како ћу?
Врљишев га у орање,
Оно виче из орање:
Леле мајке, туго татко,
Узоше га из орање,
Врљишев га у коприве.
Оно виче из коприве:
Леле мајке, туго татко,
Мен' коприве изгореше.

Љуба Крстић, Орашац

1ц

Играли се нане, момче и девојче,
Играли се нане, на зелен ливаде,

На зелен ливаде, на шарен постельју,
Играли се нане, три дни и три ноћа,
Међу њи је нане, дете проплакало,
Па се чуду нане, куде да га дену.
Врљишев га нане, у теја коприве.

Бранка Миличић, Црна Трава

2

(Песма за младу удату грађанку)
Бања ми се госпођица,
Тамо доле у дубину,
У дубину у тишину.
Господин гу повикује:
Ајде дома госпођице,
Мене ми се приспавало,
Приспавало, приљубило.

Донје Јајно

3а

(Песма за млади брачни пар)
Два се млада огледују
Ладо, ладо-о-о
На шарено огледало,
На шарено на големо.
До куј ли је поубави?
Невестица поубава,
Она има црни очи.

Навалин

3б

Кој' је убав од којега,
Невестица жута женка,
Младожења струк босиљак.

Стана Динић, Црквица

3ц

Кој' од кога по убави,
Поубави, поголеми.
Невестица поубава,
Поубава, поголема.
Расрди се лудо младо,
За недељу не говоре,
А за другу дом не дође.
Говори му невестица:
Бре не лудуј лудо младо,
Доћ' ће лето и пролето,
И Петрове врућенице,
Ће прегори моје лице,
Ти ће будеш поубави.

Николка Мишић, Бабичко

3д

Два се млади огледујев,
На шарено огледало,
Кој' је виши, кој' је нижи.
Невестица мало виша,
Мало виша поубава.
Наљути се лудо младо,

Не љути се лудо младо,
Дошће лето и пролето,
Прогореће моје лице.

Стојанка Миленковић, Горина

3е

Дуну момче па побеже.
Бре врни се лудо младо,
Огрејаће јасно слунце,
Пригореће бело лице.

Орашац

3ф

Наљути се лудо младо,
Па отиде у Софију,
Па си купи парче сапун,
Да њубели бело лице.
Па се млади оглеђују,
Који ли је поубави,
Невестица поубава.

Славка Михајловић, Косаччић

3г

Чије лице поубаво,
Невестица поубава.
Расрди се лудо младо,
Дошће лето и пролето,
И Петрово вуће слунце,
Оба ћесмо једнолики.

Ладовица

3х

Два се млада оглеђују,
На шарено огледало,
Чије лице поубаво,
Да ли момку, ел девојки.
Момку лице поубаво.
Виче Стана да си плаче.
Проговора младо момче:
Бути Стано ти не плачи,
Бу отидем у Совију,
Бу да купим црвенило,
Црвенило трун белело,
Да избелиш бело лице,
Бе да буде како моје,
Како моје, тако твоје.

Перса Апостоловић, Црна Трава

4а

(Песма за ожењеног човека)
Запио се књаз Никола,
Тамо доле у мејане.
Вика си га верна љуба:
Ајде дома књаз Никола,
Браћа ти се разделише,
Криву делбу направише:

Тебе лојзе каменито,
Тебе кућа сламњенета,
Тебе телци најмалецки.

Доње Јајно

4б

Младо Виде вино пије,
Девет дана у кафане,
У кафане у мејане.
Љуба си га дома зове:
Ајде дома младо Виде,
Браћа ти се разделише,
Теби криво оделише,
Дворови ти разграђени,
Волови ти ненауки,
Коњиц ти је непрошећен.
Бути ћути верна љубо,
Ја ћу слугу да уценим,
Дворове ће да загради,
Волове ће да научи.
Ја ћу коња да прошетам.

Ладовица

5

(Песма за домаћина)
Цар ми Коста седеше
На свилене миндере.
Жуте чизме собува
И црвене обува,
Да тиде у војску,
Да доведе робињу,
Да се шета по дворе,
Као јелен по горе.

Берка Вучка Стојковића, Ладовица, (Сташа Николић)

6а

(Песма за невесту)
Невестица бридом бриди,
Лице ти је артијица
Уста су јој кутијица,
Зуби су јој ситан бисер,
Веће су јој пијавище,
Очи су јој зрно гројзе.
Турци буле искараше,
Жене људи исфрлаше,
Бакони се разђачише.
Све за туја невестицу.

Берка Вучка Стојковића, Ладовица, (Сташа Николић)

6б

Веће јој су морско гројзе

Ладовица

7а

Бре Илијо, бре гидијо,
Покарај си невестицу,
Често лице да не бели,
Често веће да не тегли.

Уста су јој кутијица,
Лице јој је артијица,
Веће су јој пијавице,
Очи су јој морско гројзе,
Да јој Турици не долазе,
Свако јутро: Добро јутро,
Свако подне: Помоз' бога,
Свако вече: Добро вече.

Берка Вучка Стојковића, Ладовица, (Сташа Николић)

7б

(Песма за ожењена человека)
Ој Илијо, бре гидијо,
Давај стежбу на невесту,
Да се често не промења,
Да си веће не начини,
Да си лице не набели,
Да ву Турци не долазив,
Свако јутро: Добро јутро,
Свако пладне: Помоз бога,
Сваку вечер: Добро вечер.

Стојанка Миленковић, Горина

7ц

Бре Илијо, бре гидијо,
Поткарај си невестицу,
Често боју да не тура,
Често лице да не бели,
Турци буле оставише,
Попови се распопише,
Мужи жене оставише,
За түј твоју белу Неду.

Стана Савић Мањина, Лесковац

7д

(Песма за јо жењеног человека)
Ој Илијо, бел' гидијо,
Бери стежбу на невесту,
Да не иде горе доле,
По мејане, по каване,
Да не пије рујно вино,
Рујно вино љут' ракије,
Да не лаже друго војно.

Радојка Митровић, Црна Трава

8

Невеста се играше,
Сас црвену јабуку.
Отуд иде ђаволче.
Подайте ми јабуку?
Беж' одатле ђаволче,
Драги ми је у војску,
Двалут боли од тебе,
Трилут боли од мене.

Берка Вучка Стојковића, Ладовица, (Сташа Николић)

9

Летеши ми, летеше,
Девет реда голуба,
Па падоше, падоше,
Целепину на кућу.
Түј не беше Целепин,
Него само Целепка,
Шије њему коштуљу,
Са сребрне иглице,
Са свилени кончићи.
Искрши се иглица,
Искидаше кончићи.
Прати слугу за игле,
А слушкињу за конач.

Берка Вучка Стојковића, Ладовица, (Сташа Николић)

10

(Песма за једату жену)
Мор' Кадиво, Кадивчиџо,
Што си тако повенула?
Да ли ти је драго лошо,
Је ли ти је зла свекрва,
Је ли ти је зла јетрва?
Није мене зла јетрва,
Није мене зла свекрва,
Но је мене драго лошо,
Сву ноћ пије по мејане,
Па си кућу промињује,
У комшијку намињује,
Она кучка на двор чека,
Гађала га сас јабуку,
А он њума с китку здравац.

Зорка Рашић, Шутарница

11

(Песма за домаћина)
Мори млади чорбацијо,
Тебе би се досадило,
На кревета седејећи,
Беле паре бројајећи,
А са жуте играјући,
Сас невесте грлејећи,
Сас девојке љубејећи.

Вида Аранђеловић, Велика Копаница

12а

Запеваше три славеја,
Први пева увечери,
Други пева у поноћи,
Трећи пева већ у зоре,
Т'ј што пева увечери:
Ајд спавајте оба млади.
Т'ј што пева у поноћи:
Љубите се оба млади.
Т'ј што пева већ у зоре:
Дизајте се оба млади.

Олга Бокић, Грделица

12б

(Песма за младенце)
 Порасли ми до три бора,
 И у бора три пилишта.
 Једно пева у вечери,
 Друго пева на поноћи,
 Треће пева на сабаље.
 Што тај пева у вечери:
 Легајте ми до два млади.
 Што тај пева на поноћи:
 Играјте се до два млади.
 Што тај пева на сабаље:
 Дизајте се до два млади,
 Сунце двори огрејало,
 Лице ми је повенало.

Перса Апостоловић, Црна Трава

12ц

Дизајте се до два млада,
 До два млада, до два луда,
 Сланце вас је огрејало,
 Грло вам је повенало.

Гена Цветановић, Црна Трава

13

(Песма за невесту)
 Грличица цркву мете,
 Цркву мете, сузе рони.
 Мајка си гу запитује:
 Да ли ти је од јетрву,
 Је ли ти је од свекрву?
 Није мене од јетрву,
 Но је мене од свекрву.
 Ја изметем равне дворе,
 Она вати па расфрља,
 Ја донесем ладну воду,
 Она вати па расипе.

Сребра Цветановић, Ладовица

14

(Песма за домаћина)
 Ој Богојо, Богојо,
 Од куд ти је имање?
 Бог ми даје три сина.
 'Едан оре белију,
 Други врти сурију,
 Трећи гради градину.
 Што то оре белију,
 Њему на дан дооди,
 Триста кабла пченица.
 Што то врти сурију,
 Њему на дан дооди,
 Двеста овна ваклије,
 Што то гради градину,
 Њему на дан дооди,
 Црноока девојка,
 Црно грозје садила,
 Висок чардак градила,
 Чардак вој се лелеје,
 Грло вој се белеје.

Евгенија Поповић, Црна Трава

15а

(Песма за невесту)
 Невестице, вараклице,
 Што се т'нко пропасала,
 С' те тканичке, вијаничке,
 У теј беле марамичке,
 Та си војну омилела,
 Куде иде песан поје,
 У песму те спомењује:
 С'т да ми је невестица,
 Кршил би гу, ломил би гу,
 Како јастреб кокошчицу,
 Како Турчин погачицу,
 Како ветар густу гору.

Живка Горчић, Бабичко

15б

Да гу има невестицу,
 Стискал би гу, кршил би гу,
 Како ветар паламиду,
 Како јастреб кокошчицу,
 Како Турчин погачицу.

Бабичко

16

(Песма за невесту)
 Возеше се облаци,
 У облаци невеста,
 Играше се с јабуку.
 Отуд иде ћаволче,
 Украде ву јабуку.
 Невеста се молеше:
 Бре, дај си ми јабуку,
 Драго ми је на свадбу,
 К ноћи ће ми долази,
 Са што ћу га замајем?
 С бело лице румено,
 Сас првену јабуку.

**Јулка Петровић Дејанче,
 Лесковац**

17

(Песма за удату жену)
 Мори Ружо, вилна Ружо,
 Што си синоћ мужа била?
 Несам брајко, жив ми Трајко.
 Ја му викам мүзи краве,
 Он ми неће мүзе краве.
 Узмем лејку, па по њега.
 Мори Ружо ...
 Ја му викам огањ клади,
 Он ми неће спотне главњу,
 Узмем главњу па по њега,
 Прсне жишку, изгоре га.

Савка Савић, Накривањ

18а

(Песма за домаћина)
 Ој Илијо чорбацијо,
 Мож'ли Бога да дочекаш?

Могу, могу, заш' не могу.
Имам вино три годишиње,
И ракију петгодишњу,
И јагњенце сугаренце,
И прасенце божићарче,
Могу бога да дочекам.

Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац

18б

(Песма за старца)
Море вели чорбацијо,
Од к'д ти је подобрело?
Од лани ми подобрело.
Жито ми се породило,
Црне земље отежале,
Овице ми се изјагњиле,
Пуне трле испуниле,
Краве ми се истелиле,
Пуне штале напуниле,
Челе ми се изројиле,
Пуне трмке напуниле.
Мож' ли бога да пречекаш?
Могу, могу, заш' не могу.
Имам вино трогодишње,
А ракију петгодишњу,
Имам сина да послужи,
Могу бога да пречекам.

Олга Бокић, Грделица

19а

(Песма за домаћина)
Свети Петар вино пије,
Анђелији наздрављује:
Здрава жива Анђелијо.
Одговора Анђелија:
На здравље ти свети Петре.
Отуд лете два голуба,
Петру чашу нарусише.
Петар се је разљутио,
Остри ножи извадијо,
Да убоде два голуба.
Не убоде два голуба.
Но убоде десну руку.

Смиља Јанковић, Кутлеш

19б

Лепи Петар вино пије,
Под тој дрво божурово.
Отуд летив три грлице,
Па станишу на божура,
Отронише божур цвеће,
Нарусише Петру чашу.
Наљути се лепи Петар:
Подјате ми т'нке пушке,
Да убијем три прилице,
Да ми винце не порусив.

Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац

19ц

Челебија вино пије,
На гушу му жила бије,
Анђелији наздрављује:
Да си жива Анђелијо.
Одговора Анђелија:
Здрав си жив си члебијо.

Даринка Николић Социјалка,
Лесковац

19д

Свети Борђе вино пије,
Испод дрво божурово.
Отуд лете три сокола,
Нарусише Борђу чашу.
Борђе им се наљутио,
Па дозива девет сина,
Девет сина, девет снаје:
Додајте ми до три ножа,
Да убијем три сокола.
Немој, немој, свети Борђе,
То су нама срамни гости,
Срамни гости из Софије
Из Софије, из кутије.

Нада Петровић, Власотинце

19е

(Песма за домаћина)
Вино пије члебија.
Вино пије у градину,
У градину под божура.
Долестеше два сокола,
Занишаše божур дрво,
Нарусише чабар вино.
Челебија проговара:
Моје снаје додајте ми,
Додајте ми остри ножи,
Да убодем два сокола.
Проговарав два сокола:
Мије нисмо за бодење,
Но смо дошли за девојку.
Имаш ћеру за ѡадбу.
Цар Костадин има сина,
Има сина за жениџбу.
Оће да се пријатељи.

Симка Стефановић, Црна Трава

20а

(Песма за домаћина)
Ова кућа богата,
Пуна, рамна, с дуката,
Пред њом седи кметица
Везе кмету кошуљу,
А на дете рукави
Сас две игле сребрне,
Сас два конца свилена,
Игле ву се искршише,
Конци ву се искидаше.

Марија Михајловић, Косанчић

20б

(Песма за старију жену)
 Ова кућа борова,
 На њу врата јелова,
 Пред њом седи кметица,
 Шије кмету кошуљу,
 Са сребрну иглицу,
 Са свилени кончићи.
 Искрши се иглица,
 Нестадоше кончићи,
 Прати момци за конци,
 А девојке за игле.

Босанка Видосављевић, Власочинце

21а

(Песма за једату жену)
 Прошета се чебели кадуна,
 Сас фустана, кроз зелен бостана,
 У руке вој тоја мушки чедо.
 Опази гу млади бостанција:
 Чујеш ли ме чебели кадуну,
 Не гази ми лозе од бостана,
 Но подизај скуте од фустана.
 Одговара чебели кадуна:
 Чујеш ли ме млади бостанцијо,
 Не мог' дићи скуте од фустана,
 У руке ми тоја мушки чедо.

**Јулка Станковић Сарачова,
Лесковац**

21б

Кроз бостана сас свилен фустана.
 Отуд иде момче бостанџиче.

 Не крши ми цвеће од бостана,
 Подизај си скуте од фустана.
**Драга Андочовић Загужанска,
Лесковац**

21ц

Не мрси ми лозе од бостана,
 Подбирај си скuti од фустана.
 Не могу ти собирам скутеви.

**Стана Савић Мањина,
Лесковац**

22

(Песма за невесту)
 Невестице Дукинице,
 Куде ти је млади Дука?
 Млади Дука у Совију,
 У Совију пред кадију.
 Не л'ж, не л'ж невестице,
 Кад је Дука у Совију,
 Што ће пушка на чивију,
 Што ће чизма на постељу?
 Дука има до три пушке,
 Једне носи друге стоје.

**Давица Момчиловић и Перса
Апостоловић, Црна Трава**

23а

(Песма за младожењу)
 Ој јуначе, јуначе,
 Вара ти је невеста.
 Куде си гу грабија?
 На друм сам гу грабија,
 Триста пушке пукнуја,
 Двеста сабље крцнуја,
 Докле сам гу грабија,
 У лице гу љубија.

**Стана Савић Мањина,
Лесковац**

23б

Ој јуначе, јуначе,
 Алла ти је невече.
 Докле сам гу довеја,
 Двеста ножа врљија,
 Триста пушке пуџаја.

Савка Савић, Накривањ

23ц

Ој јуначе, јуначе,
 Вара ти је невеста,
 Куде си гу грабија?
 На друм сам гу грабија,
 Докле сам гу грабија,
 Двеста пушке фрљија,
 Двеста коња побија.

Ладовица

24а

Облага се Никола,
 С пашу коња да игра.
 Љуба си му говори:
 Немој, немој Николо,
 С пашу коња да играш,
 Пашин коњ је узуран,
 А твој коњ је уморан,
 Паша ће те надигра,
 Љубу ће ти изљубити.

**Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац**

24б

Љубе си му надева:
 Немој немој, Николо,
 Пашин коњ је узуран,
 Па ће да се разигра,
 Па ће да те надигра,
 Двори ће ти преоре,
 Љубе ће ти одведе.
 Тој Никола не слуша,
 Но си коња опрема,
 Ође с пашу да игра.
 Паша га је надиграл,
 Љубе му је одвео.

Гена Цветановић, Црна Трава

25

(Песма за ѡдовца)
Добар јунак воде гази,
Воде гази да прегази.
Кад је дошо до сред воде
Нешто му је коња сплело.
Да л' је вода, је л' брегова?
Није вода ни брегова,
Но невеста с половину.

Велика Крстић, Орашац

26а

(Песма за старију жену)
Ова дивна госпођа
Диван пород породи,
Сина прати у војску,
Берку прати на воду.
Син јој дође из војске
И девојку доведе,
Берке нема од воде.
Да л' гу вода однесе,
Је л' гу момче одведе?
Не гу вода однесе.
Но гу момче одведе.

Ладовица

26б

(Песма за старију жену)
Овај мајка диванка,
Диван пород родила,
Девет сина родила,
Девет ћере родила,
Прати сина у војску,
Прати ћеру на воде.
Син ву дође из војску,
Бере нема од воде.
Иди сине та поглеј,
Да л' гу вода однесе,
Је л' гу гуја изеде,
Је л' гу момче одведе?
...

Вида Аранђеловић, Велика Копашица

27а

(Песма за старца)
Цар Костадин цркву гради,
Ни на небо, ни на земљу,
Под небеса на облаке,
И на њума троја врата.
Једна врата од дуката,
Друга врата сина жени,
Трећа врата ћер удава.
Ој јубаве мале моме.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

27б

(Песма за бабу)
Света Петка цркву гради,
Цркву гради с троја врата,

Једна врата од дуката,
Друга врата од шимшира,
Трећа врата све стаклена,
Туј се шета стара мајка.

Олга Бокић, Грделица

27ц

(Песма за ожењена человека)
Свети Петар цркву гради,
Цркву гради с троја врата,
Једна врата сребрната,
Друга врата шемширата,
Трећа врата све од злата.

**Драга Андоновић
Загужанска, Лесковац**

27д

Лепа Јана град градила,
Град градила, саградила,
Саградила с троја врата.
Прва врата сува злата,
Друга врата од дуката,
Трећа врата шимширова.
На тај врата сува злата,
На њи Јана сина жени.
На тај врата од дуката,
На њи Јана ћерку дава.
На тај врата шимширова,
На њи Јана сама седи.

Савка Спасић, Црна Трава

28

Кмет ми седи, ту ми седи,
Пред њега је ведро вино,
И у вину бела пене.
Долетеће два голуба,
Однесоше белу пену,
Направише белу цркву,
Белу цркву, с троја врата.
Прва врата, шимшир врата,
Друга врата од дуката,
Трећа врата од сребрата.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

29

(Песма за бабу)
Света Петка цркву гради
Ни на небо ни на земљу.
Свако дрво род родило,
Свако дрво помогнуло,
Трепетлика не тејала.
Еј да Бог да трепетлике,
За век мајке треперило,
И на ветар и без ветар,
И на слунце и без слунце,
И на кишу и без кишу.

Велика Крстић, Орашац

Д. ПЕСМЕ ЗА ДЕТЕ

1а

Дете гризе јабуку,
Уапа се за руку.
Леле, леле, ручица.
Девојачка душица.

Околина Лесковца

1б

Пече, пече, ручица.
Девојачка душица.
Ситан бибер туџаше,
Па на рану сипаше.

Лесковац (Брана Митровић)

2а

(Песма за мушку бебу)
Голубенце воду пије,
На сред село на језеро,
Сви искоче да га гледе,
Танка Станка не искочи,
Докле лице не набели,
Докле веће не натегли.
Кад је Станка искочила,
Голубенце одлетело.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Стаса Николић)**

2б

Сви искачав да га гледав,
Не искача т'нка Станка.
Докле веће не истегљи,
Докле лице не набели,
Кад искочи т'нка Станка,
Голубенце одлетело.

Лесковац (Брана Митровић)

3а

(Песма за мушку бебу)
Заспало ми Милуленце,
На вр' дуњу, на листак.
Татари га гледаше
И у војску писаше.
Мајка си га не дава,
Јоште ми је малено.
Кад одрасте, порасте,
Сама ћу га испратим,
Сабљу ћу му изоштром,
Пушку ћу му опремим.
Па ћу си га испратим.
Ој убава, убава девојко.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Стаса Николић)**

3б

Заспало ми лаленце.
На вр' дуњу, на листак.
Цар га пише за војску,
Мајка си га не дава:

Јоште ми је малецко,
Кад порасте големо,
Сама ћу га испратим.

Велика Крстић, Орашац

3ц

Заспало ми лаленце,
На татково коленце,
На мамино криленце.
Мајка си га љубеше,
Па таг си га будеше:
Дигни ми се лаленце,
Лазариће проћоше.
Те ти песму певаše.

Вела Стојановић, Црна Трава

3д

Заспало ми дудуленце,
На вр' дуњу на листенце.
Мајка си га повикује:
Устај, устај, дудуленце,
Да ти шијем свил кошуље,
Да ти везем свил рукави.

Гордана Крстић, Вучје

3е

Заспало ми дудуленце,
На вр' дуњу на листенце.
Мајка си га лулејаше:
Спи ми, спи ми, дудуленце,
Уста су ти изгорела,
За мајкино пресно млеко.

**Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац**

3ф

Чува мајка малено,
У свилене пелене,
У шарене лелејке,
Чак се чуло до цара,
Цар га тражи на војску,
Мајка си га не дава:
Немој, немој царе ле,
Јоште ми је малено,
Кад ми расне, порасне,
Сама ћу га опремим,
Коња ћу му окитим.

Савка Спасић, Црна Трава

3г

Има мајка милог сина,
Милог сина Милутине.
Цар га тражи за у војску,
Мајка си га још не дава,
Док одрасте, док подрасте,
Мајка ће му сабљу купи,
Татко ће му коња купи.

Славка Ђирковић, Власотинце

3x

Има мајка милог сина,
 ...
 Још ми није пунолетно,
 Кад напуни пуно лето,
 Мајка ће га сама прати,
 Татко ће му пушку купи,
 Деда ће му коња купи,
 Баба ће му сабљу купи,
 Сабљу купи, војску скупи.

Живана Валчић, Власотинце

4a

Извир вода извирала,
 Коња вранца изфрљила,
 И на вранца мушки чедо,
 На глави му фино фесче,
 Уз уво муш струк босиљак,
 Уз појас му чифт пиштола,
 На ноге му жуте чизме.

**Берка Вучка Стојковића,
 Ладовица, (Сташа Николић)**

46

(Песма за дечака)
 Извир вода извирала,
 Врано коњче исфрљала,
 И на коњче мушки чедо,
 На главу му фине фесе,
 Низ образ му здравац житка,
 Да је мајке заман здраво,
 Заман здраво и весело,
 У појес му чив пиштоли,
 Низ кук му је остри сабља.

Баба Наталија Динић, Црквица

5

(Песма за женску бебу)
 Заспало ми бело Ленце,
 У мајкине вилне скуне.
 Мајка си га пробуђује:
 Дизај ми се бело Ленце,
 У дворе ти оро игра,
 На бунар ти воду ваде,
 У бачу ти цвеће киду.

Велика Крстић, Орашац

6

(Песма за девојчицу)
 Изникнула лисичица,
 У мајкине равне дворе.
 Није мајко лисичица,
 Но је мајко мила ћера,
 Татку воду да донесе,
 Мајке кућу да измете,
 Сестре лесу да најкити,
 Брату перчин да начешља.

Божика Јовановић, Орашац

7

Порасал ми босиљак,
 У мајкини свилни скуни,

У таткови равни двори.
 Татко иска да га жени,
 Мајка си га још не дава:
 Немој, немој, Николо.
 Јоште ми је малечко,
 Нек ми расне, порасне,
 Па т'г ћу га женити,
 Коња ћу му купити,
 И сас коња девојче.

**Вела Стојановић, Црна Трава
 (Миодраг Поповић)**

8

Голубенце воду пије,
 Од језера на језеро.
 На ноге му жуте чизме,
 А на главу црвен фесић,
 А на фесић зелен здравац,
 Да је мајци срце здраво,
 Срце здраво и весело.

Нада Петковић, Власотинце

9a

Грличица гркала,
 Тамо доле у ливаде.
 Мајка си гу викаше:
 Јела, јела, грлицо,
 Мајка да те нарами,
 Сас белију пшеницу,
 Мајка да те напоји,
 С' рујно вино црвено,
 Мајка да те пољуби,
 Међу веће и чело.

Баба Наталија Динић, Црквица

9b

Прогркала грлица,
 Спрама село у јеле.
 Мајка си гу мамеше:
 Јел' ми јел' ми грлице,
 Да те мајка нарами,
 С тија бели лебови,

**Вела Стојановић, Црна Трава
 (Миодраг Поповић)**

10a

Врба врбу лелеје,
 И под врбу лелејка,
 У лелејку детенце,
 При детенце мајчица,
 Ситан бисер низала,
 Бери Јери под грло,
 Сину бану на капу.

Перса Апостоловић, Ц. Трава

10b

(Песма за дете које роди девојка)

При детенце девојка,
 Ситне суже лијеше.

Црна Трава

11

(Песма за мушки дете)
 Има татко милог сина,
 Од миљос мушкого прави.
 Па га води на пазара,
 Да му купи сиви воле,
 Да изоре равни дворе,
 Да посеје ситан бисер,
 Па да пази шће да никне,
 Оно ниче перуниче,
 Перни коња, ајд' за мому.

Божидар Клајић, Бабичко

Е. ПЕСМЕ ЗА РОБАКЕ

1

(Песма за три брата)
 Увила се купина
 Око града Солуна.
 Није мајке купина,
 Већ су мајке три сина.
 Први оре белију,
 Други тера кирију,
 Трећи стадо заврта.
 Тај што оре белију,
 Товар кола белије.
 Тај што тера кирију,
 Пуна кола дукати.
 Тај што стадо заврта,
 Црноока девојка,
 Црно лојзе садила,
 Висок чардак градила,
 На њему је седела,
 Белу свилу врткала.

Марија Михајловић, Косанчић

2

(Песма за браћу)
 Изгрејали три сланца
 У таткови дворови.
 Несу татко три сланца,
 Но су татко три сина.
 Један оре орине,
 Други копа копине,
 Трећи сеје белине.

Велика Крстић, Орашац

3а

(Песма за брата и сестру)
 Купали се брат и сестра.
 Отуд иде златна грањка,
 И на грањку златан прстен.
 Дај ми брате оштро бриче,
 Да отсечем златну грањку,
 Да гу носим на златара,
 Да му даднем златан прстен.

**Босанка Видосављевић,
 Власотинце**

36

Дотече ми мала река,
 И донесе златну грањку,
 И на грањку брат и сестра.
 Брат се макну у цепови,
 Те извади златни ножи,
 Те посече златну грањку,
 Те направи прстен бурму,
 Прстен бурму, зелен венац:
 Ево тебе зелен венац,
 Зелен венац за венчање,
 Мене прстен за девојку.

Зора Момчиловић, Ц. Трава

4а

(Песма за сестре)
 Има мајка до три ћере,
 Једну даде у Ниш града,
 Другу даде у Лесковцу,
 Трећу даде у Стрњеву.
 Она што је у Ниш града,
 Писмо пише: „Дођи мајке,
 Дођи мајке, ти да видиш,
 Ти да видиш што ја радим.
 Свилу носим, чоју газим.“
 Она што је у Лесковцу
 Писмо пише: „Дођи мајке,
 Дођи мајке, ти да видиш,
 Ти да видиш што ја радим.
 Свилу носим, чоју газим.“
 Она што је у Стрњеву,
 Писмо пише: „Дођи мајке,
 Дођи мајке, ти да видиш,
 Ти да видиш што ја радим,
 Боса одим, трње газим.“

**Босанка Видосављевић,
 Власотинце**

4б

Две су сестре главе миле,
 Главе миле говориле.
 Једна од њији говорила:
 Да ме оће мајка даде,
 Да ме даде в Овче Полье,
 А друга је говорила:
 Да ме оће мајка даде,
 Да ме даде в Смедерево.
 Тај што јесте в Овче Полье,
 Трње носи, трње гази.
 Тај што јесте в Смедерево,
 Свилу носи, свилу гази.

Марија Милојевић, Косанчић

4ц

Две девојке главу мију,
 Главу мију и говоре,
 Куде ћемо, како ћемо,
 Једну ћемо в Кумарево,
 Другу ћемо в Смедерево.
 Наручила Кумаревка,
 Да вој дође Смедеревка,

Козе вој се искоzиле,
Овце вој се изјагњиле,
Краве вој се истелиле.

Велика Крстић, Орашац

5

(Песма за брата и сестру)
Овој момче јединиче,
Кој му кити перјаничче?
Имам сестру јединишу,
Те ми кити перјанишу.
Играј коња Лазаре.

Даница Момчиловић, Ц. Трава

6

(Песма за сестре близнакиње)
Надвеле се две вејке,
Над мајкине лелејке.
Тој не биле две вејке,
Но тој биле две ћерке.
Једну прати у школе,
Другу прати на воде.
Што тај иде у школе,
Она иде и дође,
Што тај иде на воде,
Она нема да дође.
Иди ћеро да видиш,
Да л' гу...

Даница Момчиловић, Ц. Трава

7а

(Песма за сестре)
Три јетрве слогују,
Једна другу питује,
Јетвице госпобо,
Залелеј ми детенце,
Да се нишем низ поље,
Да наберем ковиље,
Бе ми дођу лазаре,
Бе ми шету по дворе.

Велика Крстић, Орашац

7б

Јетвице Милице,
Залелеј ми детенце,
Да се нишем низ поље,
Да наберем лъильака,
Да накитим дворови,
Те ги идев лазари.

Вучје

7ц

Две јетрве живувале,
Једна другу дозивале,
Јетвице сестрице,
Причувај ми детенце,
Да извадим белику,
Да нараним сурију,
Да се шибнем низ поље,
Да наберем ковиље,
Да закитим дворове,

Да почистим дворове,
Туј ће добу попови,
По попови кметови,
По кметови ћакови.

Радојка Митровић, Ц. Трава

7д

Овај кућа голема,
У њу браћа живују,
И јетрве другују.
Дај ми доде кључови,
Да отворим клетови,
Да изметем дворови,
Туј ће добу попови.

Зора Момчиловић, Црна Трава

Ф. ПЕСМЕ ЗА РАЗНА ЗАНИМАЊА

1а

(Песма за ћака)
Миче ћаче на сто седи.
Писмо пише и уздише,
Затече га стара мајка:
Што ми ти је Миче ћаче,
Јели л' гладан, јеси л' жедан?
Нисам гладан, нит' сам жедан,
Но си плачем за девојче,
За девојче, за комшиче
За комшиче, за Мариче.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

1б

Седи ћаче уз асталче,
Па си пише ситно писмо

Орашац

2а

(Песма за ћака)
Седи ћаче на кладанче,
Та списује мале моме,
Све је моме исписало,
Танку Стану не писало,
Виче Стана да си плаче.
Момче си гу тешеше:
Ћути, ћути танка Стано,
И тебе сам исписао.

Зонка Стојановић, Црна Трава

2б

Седе ћаче на кладанче,
У руке му ситно писмо,
Све девојке на ред писа,
Танкој Стани не написа.
Наљути се танка Стана.
Не љути се танка Стано,
Ја ћу тебе написати,
И најбоље презивати.

Славка Михајловић, Косанчић

2ц

Седи ђаче на кладанче,
Те писује мале моме.
Све је моме исписало,
Т'нику Стану не писало.
Стана се је разљутила.
По друм цвеће насадила,
Кој промине да откине.
Туј прођоше три турчета,
Три турчета, три момчета,
Откинуше струк босиљак,
Однесоше у панаћур,
Сав панаћур умириса,
Па питују панаћурке:
Што мирише по панаћур?
Проговарав три турчета,
Три турчета, три момчета:
Тој мирише поруквица,
Поруквица девојачка.

Гена Џветановић, Црна Трава

3

(Песма за ђака)
Седи ђаче под ораче,
Покрило се сас кушаче.
Оздол иду три девојке.
Прва вика: ја ћу кушак,
Друга вика: ја ћу прстен,
Трећа вика: ја ћу момче.
Кушак ће се поцепати,
Прстен ће се поломити,
А сас момче век векујем.

**Вида Аранђеловић,
Велика Копашица**

4а

(Песма за ђака)
Петар ђаче на стол седи,
На стол седи, писмо пише,
Писмо пише, сузе брише.
Запита га стара нана:
А што ти је синко, ђаче?
Не ме питај стара нано,
Дошли су ми до три писма:
Прво писмо за у школу,
Друго писмо за у војску,
Треће писмо за женидбу.

Даница Борђевић, Горина

4б

Петар ђаче књигу чита,
Књигу чита, сузе рони,
Мајка си га запитује:
Што ли ти је Петре, ђаче?
Бути мајке што сам снија,
Дошла су ми до три писма.
Прво писмо за у школу,
Друго писмо за у војску,
Треће писмо за девојче.
Баци писмо за у школу,
Баци писмо за у војску,
Чувай писмо од девојче.

Сребра Џветановић, Ладовица

4ц

Младо ђаче на сто седи,
На сто седи књигу гледа,
Књигу гледа сузе рони.
Упита га стара мајка:
Што ли ти је синко Петре?
Књига каже ја да иде.
Не бој ми се синко Петре.

Ладовица

5

(Песма за ђака)
Седи ђаче на кладанче,
Ситну књигу проучава.
Књига њему ватно пише,
Да не иде по кафане,
Да не пије рујно вино,
Да не пије лјут' ракију,
Да не љуби младе моме.

Даница Момчиловић, Ц. Трава

6

(Песма за школу)
Ој убава мала момо.
У сред поља бела школа,
И у школу девет ђака,
И десето учитељче,
Писмо пише, сузе рони.
Хоће младо да се жени.
А мајка му па не дава,
Чекај, чекај дододине.

Ладовица

7

(Песма за школу)
Оној село Кумарево,
И у њега бела школа,
И у школу ситни ђаци.
Бак се мучи да научи,
Да научи ситно писмо,
Да напише својој мајци,
Својој мајци, својој жени.

Радмила Мильковић, Грделица

8

(Песма за војника)
Што ми сјаји међу друма,
Да л' је месец, је л' је звезда?
Није месец, није звезда,
Но си војник стражу чува,
Стражу чува, песму пева.

Навалин

9

(Песма за војника)
Поче војно да ратује,
Ратувало шес месеци.
Кад наступи седми месец,
Оно седе да одмара,
Да напише ситно писмо,

Да испрати својој мајки.
Кушуље се доцепале,
Чарапе се докидале,
Мамо мила, пошаљи ми.

Навалин

10

(Песма за војника)
Мајка има рус војника,
Па га прати у рус војску,
Да доведе рус девојку,
Да је бела ко тулбена,
Да је бистра ко манистра.

Навалин

11

(Песма за војника)
Синоћ војник достаса,
И оружје сопаса,
И на љубу говори:
Кам ти љубо, кам прстен?
Дала сам га, додала,
Моме брату Јовану,
Да се вара с девојке
Како и ти сас мене.
Не л'ж љубо ти мене,
Ја сам прстен познао,
Вукашину на руку,
Синоћ коња појеше,
Сва му војска сјајеше.

Велика Крстић, Орашац

12

(Песма за војника)
Цела чета ред војници,
Чела чета сви весели,
Само један невесел.
Дружина га запитује:
Заш' се друже не веселиш?
Да ли си се оженија,
Бело булче оставија?

Перса Демировић, Горина

13

(Песма за војника)
Седе војник да вечера,
Нешто му се не вечера,
Од цара му писмо дође,
Он да иде бој да бије,
Бој да бије да добије,
Да добије девет града,
И десето мало моме.

Славка Михајловић, Косанчић

14

(Песма за војника)
Ој војниче краљска слуго,
Краљ те зове на вечере.
Вечерајте сва дружино,

Мене ми се не вечера,
Синоћ ми је писмо дошло,
Моја љуба у болнице.

Велика Крстић, Орашац

15

(Песма за војника)
Труба свири на границе,
Чија чета понајбоља,
Да л' пешачка, је л' коњачка?
Ни пешачка, ни коњачка,
Понајбоља официрска.

Зора Момчиловић, Ц. Трава

16a

(Песма за војника)
Забележи нежењен,
Зелен јавор у гору,
А девојче у село,
Па отиде у војску.
Па му мајка писује,
Ситно писмо казује:
Јавор ти се отсече.
Нека сече кој сече,
Ја си јавор познавам.
Питује га дружина:
По што ли га познаваш?
Ја си јавор познавам,
По широки листови,
По дебели ладови.
Па му мајка писује,
Ситно писмо казује:
Девојче се удало.
Нека води, кој води,
Ја девојче познавам.
Питује га дружина:
По што ли га познаваш?
Ја девојче познавам,
По теј црне очице,
По шарене тканице.

Перса Апостоловић, Ц. Трава

16b

Затакмио нежењен,
Зелен јавор у гору,
А девојче у село,
Па си иде на војску.
Два му писма стигнула,
Једно срете пресрете,
А друго му пристиже:
Врћај ми се нежењет,
Јавор ти се отсече,
Девојче се одаје,
Бели дари раздаде.
То не слуша нежењет,
Но си иде у војску,
Иде, иде, и дојде,
Па намиње у горе.
Јавор си му цавтеше,
Па намиње у село,

Девојче му седеше,
Бели дари готвеше,
И за њега отеше.

Зонка Стојановић, Црна Трава

17

(Песма за ковача)
Ковач кове раскове,
Да раскове две гривне,
Да направи два кључка,
Да отвори меане,
Да улазе девојке.
Која беше најзадња,
Он гу вати за руку.
Води, води, та дома:
Еве мајке од мене,
Мене бела премена,
Татку вода студена,
Мајке кућа метена.

Велика Крстић, Орашац

18

(Песма за меанцију)
Меанција вино пије,
Од кафана до кафана,
Па га љуба дозивује,
Ајде кући меанцијо,
Браћа ти се разделише,
Теби криво поделише.
Узоште ти врани коњи,
Узоште ти златни прстен,
Узоште ти целу кућу.
Иди кући верна љубо.
Ја ћу узнем златан прстен,
Ја ћу узнем врани коњи,
Ја ћу узнем целу кућу.

Нада Петковић, Власотинце

19

(Песма за шнајдера)
Могла паде по поље,
И на поље ливада,
На ливаду терзија.
Отуд иде Ружица:
Помоз' бога терзијо,
Ој терзијо гидијо,
Да ми скројиш јелече,
С руке да га не ваташ,
С иглу да га не бацкаш.
Ој Ружиџе, девојко,
Да омесиш погачу,
С руке да гу не месиш,
С огањ да гу не печеш.

Зора Момчиловић, Црна Трава

Г. ПЕСМЕ ЗА КУЋУ И ИМАЊЕ

1a

(За нову кућу)
Овај нова кућа,
Да кој гу је зградио?

Чербаџија зградио,
И по њум се шећао,
Беле руке мећао,
Половину ломио,
И бога је молио:
Дај ми боже што оћу,
Ни ћу попа ни бака,
Ни си оћу златара,
Кој накове прстење,
Ој крстато прочеље.

Зора Момчиловић, Црна Трава

16

Овај нова зградија,
Та кој гу је градија?
Чорбаџија градија,
И по њу је шетао,
Беле руке мећао,
И улаци викао:
Ајте, ајте, улаци,
Да ви платим надњицу,
Из кошеви грошеви,
Из кутије жутије.

Перса Апостоловић, Џ. Трава

2

(Песма за кућу)
Ој Лазаре, Лазаре,
Овде лани дојдомо,
Нема кућа метена,
Нема вода студена,
Нема млада невеста,
А с'г овде дојдомо,
Има кућа метена,
Има вода студена,
Има млада невеста.
Лазаричке девојко.

Велика Крстић, Орашац

3

(Песма за кућу)
Овде лани дојдомо,
Пуно снаје наћомо,
Пуно снаје пред кућу,
Колко сламке на кућу,
Толко снајке у кућу.
Овде сада дојдомо,
Многа куће у двора,
Нигде снаја пред двора,
Отишле су да раде,
Оставиле младоста.

Зонка Крстић, Вучје

Х. ПЕСМЕ ЗА ДОМАЋЕ ЖИВОТИЊЕ

1a

(Песма за волове)
Орач оре рамно поље,
Волови му два јелена,
Јерам му је чудно дрво,

Чудно дрво јаворово,
Рало му је јабуково,
Остан му је струк босиљак,
Палице му жута женка,
Кука му је ластавица,
Семе му је ситан бисер,
Ралник му је жути дукат,
Брана му је т'нке шивке,
Т'нке шивке девојачке.

Живка Горчић, Бабичко

1б

Орач оре равно поље,
Волови су два јелена,
Орач му је млад нежењен,
Палице су жуте женке,
Рало је је шемширово,
Остан му је струк босиљак.
Орач се је наљутија,
Па волове пошибнуја,
Волови се наљутили,
Ге су рало саломили.
Де се рало саломило,
Туј се жито нај родило,
Све шенице, све белице.

Сребра Видановић, Ладовица

4

(За виноград)
Мори гижо, бела гижо,
Што си толко преродила,
Та си земље натежала.
Аран ми је чорбаџија,
У време ме окопаја,
У време ме орезаја,
У време ме опрскаја.

Велика Крстић, Орашац

1ц

Жегре су му жута женка,
Волови му два анђела,
Семе му је ситан бисер,

Стана Динић, Црквица

1д

Орач оре равно поље,
Сас два вола соколова,
Рало му је све од злато,
Ручице му шимширове,
А прут му је струк босиљак,
Водач му је сив соколе.

Савка Спасић, Црна Трава

2

(Песма за краву)
Зарика ми сива крава,
У Павлинини равни двори,
Павле си гу запитује:
Што ми рикаш сива краво,

Да л' си гладна је л' си жедна?
Ни сам гладна, ни сам жедна,
Но си рикам за теленце,
За теленце, јадниченце,
Па гу врже за трандафил,
Па ву тури граорицу (зелен траве).

Велика Крстић, Орашац

3

(Песма за волове)
Ори, ори, млад ораче,
Ове воле јеленчасте,
Та поори рамно поље,
Те посејај бел' пшенице,
Да одраниш стару мајку,
Да одраниш старог оца,
Да одраниш млађе сестре,
Млађе сестре, млађи браћу.

Олга Бокић, Грделица

4а

(Песма за краву)
Јергенуша краве музе,
Брат Никола телци ључи.
Јеремушо, мила сетро,
Камо тебе китен котал,
Китен котал, зелен венац.
Китен котал у дворови.
Зелен венац у ливаде.

Савка Спасић, Црна Трава

4б

• • •
Брат вој телци с колан љука.

(Црна Трава)

4ц

Гергелија краву музе,
(Орапнац)

5

(Песма за волове)
Ови равни дворови,
По њи шећу волови,
Са злађени рогови.
На рогови прапорци,
На прапорци кичице,
На кичице подвешке,
На подвешке белешке,
Куде иду да гроћу,
Да ги чују девојке,
Порте да ги отворе.

Велика Крстић, Орашац

6а

(Песма за коња)
Варај Боко, црно око,
Чува ли те добро газда?
Чува, чува, как' не чува,

Све ме води кроз меане,
Па ме врже пред меану,
Па ми тури рујно сено,
Он улегне у меану,
Па си пије рујно вино.

**Нерка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

6б

Еј бре Боко, црно око,
Чува ли те добро газда?
Чува, чува, како да не.
Кад он пије рујно вино,
Мене тура рујно сено.

Сребра Цветановић, Ладовица

6ц

А мој доро, добри доро,
Што је теби додијало,
Да ли узда позлаћена,
'Е ли седло шемширово?
Није мене додијало,
Нити узда позлаћена,
Нити седло шемширово.
Но је мене додијало,
Ти отиђеш у кафану,
Мене вржеш пред кафанду,
Па ти пијеш рујно вино,
А ја јадан гладан, жедан,
Траву пасем под копите,
Воду пијем по камење.

Савка Спасић, Црна Трава

6д

А бре доро, добри доро,

Је л' уздица позлаћена,
Је л' камција бакарлија,

Кад ме вржеш пред меане,
Ти си ућеш у каване,
Па ти пијеш рујно вино,
А ја с' копље земљу копам,
Земљу копам до колена,
Вадим траву из корена.

**Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац**

7

(Песма за коња)

Дурај, дурај, коњ зеленко,
Вратићу те, пратићу те,
У сватове за девојку,
Да дојаше младожења.

Велика Крстић, Орашац

8а

(Песма за овце)

Мори беко, бела беко,
Што ми толко жално блејиш?
Да л' ми блејиш за водицу,

Ел' ми блејиш за травицу?
Нити блејем за водицу,
Нит' па толко за травицу,
Но си блејем за овчара.
Докле беше стари овчар,
Све ме пасе по ливадке,
Па ме поји по речице,
Сад настаде млади овчар,
Па ме пасе по путишта,
Па ме поји на батлаци.

Ладовица

8б

Да ли блаје за јагњенце,
Па ме чува по јаруге,
Па ме поји по барчуге.

**Вида Аранђеловић, Велика
Копашница**

8ц

Заблаја ми бела беца,
Тамо доле у долине.
Овчар си гу запитује:
Што ми ти је бела беџо,
Да л' си гладна, ел' си жедна?
Нисам гладна, нисам жедна,
Већ си блајим за овчара,
Док ни беше стари овчар,
По планину траву пасем,
По кладанци воду пијем,
Сад настаде млади овчар,
По путишта траву пасем,
По потоци воду пијем.

Станка Динић, Црквица

8д

Заблаја ми бела беџка,
Усред воће у пландиште.
Што ми блајиш бела беџке,
Да л' си жедна, ил' си гладна?
Докле беше млад **нежењен**,
Све ме пасе по ливаде,
Све ме поји на кладанци,
А с'т је се оженија.
Све ме пасе по ридине,
Све ме поји по долине,
Куде жене платно белив.

Добра Пешић, Бабичко

8е

Нисам гладна, нисам жедна,
Но си блајим за овчара,
Овчар ми је у планине,
Сас девојке оро игра,
Кроз невесте цилит врља.

Загорка Виденовић, Ц. Трава

8Ф

Заблајала бела бека,
У сред реке у потоке,
Па си тражи свог овчара:
Овчар ми је у планину,
Сас девојке коло води,
Међу невесте цилит врља.

Савка Спасић, Црна Трава

10

(Песма за козе)
Заврека ми риђичица,
Питајте гу што ми врека.
Да ли врека за јаренце,
Је ли врека за водицу,
Је ли врека за травишу?
Нити врекам за јаренце,
Нити врекам за водицу,
Нити врекам за травишу,
Но си врекам за козара.
Док ми беше стар козарко,
Он ме пасе по целине,
Па ме поји по извори.
С'т настаде млад козарко,
Он ме пасе по игришта,
Па ме поји по топлице.

Олга Бокић, Грделица

11

(Песма за свињу)
Мори гудо, бела гудо,
Што си толко прерађена,
Та си земље натежала?
Аран ми је чорбација,
У време ме напојија,
У време ме затворија,
У кочинку при прачинку.

Велика Костић, Орашац

12

(Песма за квочку)
Квачка ћубре чепрка,
Па си нађе јајченце,
Па дозива петличе:
Оди, оди петличе,
Ево теби сестриче.

Нада Петковић, Власотинце

13

(Песма за петла)
Море Петре, петрушане,
Кој ти перје изгазија,
Да л' је мајка ил' је сестра?
Нит је мајка, нит' је сестра,
Већ је моја верна љуба.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Сташа Николић)**

14

(Песма за кокошке)
Кокошчице, менђушице,

Што чепркаш по буњиште?
Свекрва се очурила,
Твоје ноге ће пребије.

Велика Костић, Орашац

15а

(Песма за пчеле)
Што се сјаји нане,
Доле у ливаде,
Да л' је месец нане,
Ел' сјајне звездице?
Није месец мори,
Ни сјајне звездице,
Ружина су браћа
Чардак разапели,
Чардак разапели
Трмке да се роје,
Од две трмке две стотине,
Од три трмке три стотине,
Од пет трмке пет стотине,
Нека се иљаде.

Ладовица

15б

Ружа трмке ројеше,
Од две двеста праљаше,
Од три триста праљаше.
Овде лани дођомо,
Двеста трмке нађомо.
Овде с'да дођомо,
Триста трмке нађомо.

Савка Савић, Накривањ

16а

(Песма за пчеле)
Пчелица ми лако лети,
Лако лети тешко носи,
На главицу половиницу,
На ножицу по ложицу.
На дупенце по ћупенце.

Ладовица

16б

Челица ми ниско лети,
Ниско лети тешко носи,
На грбину ќавтаринку,
На ножицу по ложицу,
На главицу по паницу,
На дупенце по ћупенце.
Лане дођо двеста нађо,
А с'т дођо триста нађо.
До године пет стотине.

Олга Бокић, Грделица

17

(Песма за пчеле)
Оли чело левакињо,
Куде идеш, па да дођеш.
Што набереш да донесеш.

Па га тури у ложичку,
У ложичку под полићку,
У грненце под ћупенце.

Перса Демировић, Горина

18

(Песме за пчеле)
Овде лани дођомо,
Двеста трмке нађомо,
Овде данас дођомо,
Триста трмке нађомо,
Колко слама на плевњу,
Толко трмке пред кућу.

Гордана Крстић, Вучје

19а

(Песма за пса)
Лајка лаје по долине,
На се чује по горине,
На се чује по ридине.
Да л' су вуци ел ајдуци,
Ел су млади ајкације?

Милојко Пешић, Бабичко

19б

Лајка лаје по горине,
Чак се чује по долине.
Да л' су вуци, је л' ајдуци,
Је л' су млади ајкације?
Ајку тери по ридине,
Чак се чује по долине.

Велика Крстић, Орашац

20б

(Песма за мачку)
Мори мацо, каракацо,
Да л' ти има газда жито?
До Божића три кошића,
Од Божића ни кошића.

Марјановић Томислав, Орашац

21а

(Песма за малу мачку)
Чучи маче на полицу,
Па си гледа у паницу,
У паницу беле пене.
Добро беше, слатко беше,
Боље беше, још да беше.

Савка Спасић, Црна Трава

21б

Чучи маца на столицу,
Па си гледа у паницу,
У паницу бела pena,
Скочи маца у паницу.
Па изеде белу пену.

**Радојка Митровић,
Црна Трава**

21ц

Мори мацо, каракацо,
Бери пене за вечере.
Ништо ми се не вечера
Царица ме настутила.
На сто места на слабинке.

**Перса Апостоловић,
Црна Трава**

**И. ПЕСМЕ ПРИ ДОЛАСКУ И ОДЛАСКУ
ПЕВАЧА**

(Песме при одласку)

Овде двори метени,
Мома их је помела.

Лесковац

2

Туја ли су равни двори,
Туј су, туј су, па куде су.
Отвор порте домаћине,
Да улегну лазарице.

**Даница Момчиловић,
Црна Трава**

3а

Искачајте ластинке,
Да видите Лазара,
Да видите Лазара
У какву је промену,
У кована колена,
У свилена џердана.

Лесковац

3б

Искачајте лазарке,
Да видите Лазара.
Да видите Лазара.
У какву је промену,
У шарену па белу.

**Драгица Јакубовска (презиме
по мужу), Добро Поље**

4

Играј играј Лазаре,
Јутре Цветна недеља,
Ој убава, убава,
Ој убава девојко.

Зонка Крстић, Вучје

5

Помози бог равни двори,
Бог помогао барјактару.

Ладовица

6а

(Песме при одласку)
Остан збогом дворови,
У дворови станови,
У станови крстови.

Лесковац

6б

Остан збогом равни двори.
Ајд са здравље барјактару.

Ладовица

6ц

Остан збогом дворови,
Што не лепо дочека,
Још по лепо испрати.

**Јулка Станковић Саракчова,
Лесковац**

7

Остан збогом домаћине,
Да излезну лазарице.

**Даница Момчиловић,
Црна Трава**

8а

(Песма при одласку за оне који не дају
прилог)
Море ало, будало,
Да си паре имао,
Не би кучку јашао,
На бел камен седео,
Беле в'шке тутао,
На конац ги низао,
Са зуби ги гризао.

**Берка Вучка Стојковића,
Ладовица, (Стаса Николић)**

8б

Мори ало, будало (два пут),
Да си паре имаја
Не би кучку јашаја,
На бел камен седеја,
Беле в'шке тутаја,
Ој убава, убава,
Ој убава девојко.

**Заре Ј., Хрип. Лакрдија у
једном чину, Београд 1900**

8ц

Овој голо дрво,
Да је паре имало,
Чешаљ би си купило,
Не би с' треском чешљало,
С' треском вашке вадило,
Да је паре имало,
Коња би си купило,
Не би петла јашало,
Да је паре имало,
Краву би си купило,
Не би мачку сисало.

**Перса Апостоловић,
Црна Трава**

ЉУБАВНЕ ПЕСМЕ

1а

Милкано, мори, Милкано,
Куде те видо да видо,
Куде те спрето да спрето,
Црни ти пелен на главу,
Алена ружа за појас.
Кога жалујеш Милкано?
Жалујем мајку и татка,
Мајка ми лега грознице,
Татко ми лега тамнице.
Не жали мори не плачи,
Доста је село големо,
Браћемо пару по пару,
Мајку ће ти закопамо,
Татка ће ти отпуштимо,
Ми два да се узмемо.
Стојане брале Стојане,
Т'ника те пушка убила,
Љута те змија изела,
Црна те земља покрила,
Ели смо божем родбина,
Родбина браћа од тетку,
Милкано мори Милкано,
Дубока вода брод нема,
Ситно камење број нема,
Високо дрво лад нема,

Сугаре јаре лој нема,
Јалова крава сој нема,
Убава мома род нема.

Вучје

1б

Љиљано, момо, Љиљано,
Црни ти пелин за главу.
Алена ружа за појас,
Кога жалејеш девојко,
Жалејеш, лудо, жалејеш?
Жалејем мајку и татка,
Мајка ми лега умира,
Татко ми лега затворен.
Бути Љиљано не плачи,
Доста је...

А ја ћу тебе да узмем.
Бути Никаро не збори,
Т'ника те пушка убила,
Љута те змија изела,
Црна те земља узела,
Је ли смо браћа рођена?

...

Баба Дика Антић, Вучје

1ц

Милкано, дадо, Милкано,
Ајде се, дадо, земамо.
Земља те брале земала
Не ли смо браћа од чичу.
Дубока вода брод нема,
Сугаре јагње гре нема,
Жена без мужа срам нема,
Убава мома род нема.

Наталија Петровић, Загужане

1д

Не ли смо тужна родбина,
Родбина, браћа од чичу.
Широко поље глед нема,
Дуги путеви крај немав,
Бесна свиња стра нема,
Удовица жена срам нема.

Драга Анђелковић, Косанчић

2а

Дођи Јело, дођи душо,
Јали дођи, јал' да дођем.
Не могу ти к'ноћи дођем,
К'ноћи имам срамни гости,
Срамни гости мајке браћа,
Мајке браћа мене ујке.
Расрди се младо лудо,
Расрди се, наљути се,
Па узјаха вранца коња,
И отиде где су двори,
Па се стаде под прозори.
(Кад је било у поноћи,
Ал' ето ти младо лудо,
Младој Јелки под пенцер).
То не били срамни гости,
Него били говорције,
Говорције, прстенције.
Кад то виде лудо младо
Расрди се наљути се,
Па ошину коња врана,
Па улеже (улете) у бачицу,
Веза коња за шибљину,
А сокола за малину,
Па си леже да преспије.
Мету ноге у босиљак,
Беле руке у каранфил,
Бела зора зазорила,
Ал' ето ти беле Јеле,
Да набере киту цвеће,
Да је прати својој з'лви,
Својој з'лви и јетрви.
Таман мома да откине,
Да откине струк каранфил,
Пробуди се лудо младо,
Уфати га лудо, младо,
Уфати гу за ручицу,
Па је баци врану коњу,
Вранцу коњу на рамена.

Изведе га на раскрсје,
(Баци коњу на рамена,
Па узјаха коња врана.
Кад је било на раскрсју,)
Изврте ву оба ока,
Отсече ву десну руку.
Проговара бела Јелка,
Бре камо сте моје друшке,
Да одтавим проклетију,
Да не варај момчадију.

**Синови Сотира Каписазовића,
Лесковац**

2б

Мори Недо, бела Недо,
Оху ли ти к'ноћи дојдем?
Немој лудо, немој младо,
Немој к'ноћи да ми дојдеш.
К'ноћи имам срамни гости,
Срамни гости, мајке мајка,
Мајке мајка, мене баба,
Мајке татко, мене деда
Мајке сестре, мене тетке.
Почуди се младо момче,
Па надэрну на цам пенцер.
Несу Неде срамни гости,
Нос у Неде говорције.
Бела Неда уговорела*
Међу мили два девера.
Почуди се младо момче
Што ће Неда да учини.
Почуди се, досети се.
Па уриши у бачицу.
У бачицу у цвећице.
Тури главу у трандавил,
Пружи руку у каравиль,
Пружи другу у босиљак.
Кад зазори бела зора,
Па си пође бела Неда,
Па си пође у бачицу,
Да набере росно цвеће,
Да си прати на залвице.
Пружи руку у трандавил,
Пружи другу у каравиль,
Па се пружи у босиљак,
Да набере росно цвеће.
Кад се пружи у босиљак,
Увати гу младо момче,
Изврте ву црни очи
Отсече ву десну руку.
Иди Недо куд ти вольја,
Иди Недо куд ти драго,
Да не вараши момчадију,
Момчадију сиротињу.

Баба Дика Антић, Вучје

2ц

Дођи Јело, дођи душо,
Не могу ти кноћи дођем.
Ако ли па ја да дођем?
Немој лудо, немој младо,
Кноћи имам срамни гости.

* Срамувала се.

Који су ти тоја гости?
Мајке браћа, мене ујке,
Татку сестре, мене тетке.
Тој не слуша лудо младо.
Но си леже у каранфил,
Баци ноге у трандафи.

Да си прати з'лвем китку.
Ухвати га лудо младо,
Ухвати гу пољуби гу,
Изврте ву црне очи:
Иди Јело де ће идеш.
Бела Јела проговара:
Викајте ми моје друшке,
Да оставим проклетију,
Да не варав момчадију,
Момчадију голу босу,
Што ти такој жалбу врћав.

**Јулка Петровић Дејанче,
Лесковац**

2д

Стојан иде од орање,
Бела Јела од копање,
Сретоше се насрд пута,
Те гу пита млад Стојанча:

Не слуша гу млад Стојанча,
Но ујаше коња вранца.

Наспрам њума два девера.
Млад Стојанча коња веза.
Па он леже у босиљак,
Ето ти гу бела Јела.
Да набере...

Увати гу млад Стојанча,
Престиже јој русе косе,
Прекрши јој руке беле,
И извади очи чарне.

...

**Околина Лесковца
(Брана Митровић)**

За

Листај се горо зелена, (два пут)
Дотечи воду студена,
Те покриј моји трагови,
Да ми ги драги не нађе.
Три годин' сам га варала,
Прву годину реко му:
Чекај ме драги мала сам.
Другу годину реко му:
Чекај ме драги дар немам.
Трећу годину реко му:
Жени се драги нећу те,
За теб' ме мајка не дава.

Лесковац

Зд

Улистај горо зелена,
Потечи воду студена.
Опадај лишће са горе,

Те покриј моје трагове,
Да ме мој драги не нађе.
Чекај ме још сам малена,
Чекај ме нисам спремљена.

Жени се драги нећу те,
Нашла ми нана бољега.

Олга Анђелковић, Бољаре

4а

Ој невене шестопере,
Што ти беше те увене (те цвилеше)?
Да л' ти змија корен пије (гризе),
Ил' те вода поткопује?
Нит ми змија корен пије,
Нит ме вода поткопује,
Два се млади заволеше,
На мене се навалише,
Из корен ме искрутише (искубаше),
Зато сам ти повенуја (увенуја).

Лесковац

4б

Невен цвили, невен пишти.
Ој невене шестореде,
Зашто цвилиш, зашто пиштиш?

Два се млади загледаше,
На мене се **наслонише**,
Из корен ме извадише,
Зато цвилим, зато пиштим.

Лесковац

4ц

Ој невене, море, шестопере,
Зашто си ми млађан увенуо?
Двоје су се млади заволели,
И на мен се млади наслонили,
У корен ме, мори, саломили.
За тој сам ти млађан увенуо.

**Зонка Стојановић,
Црна Трава**

4д

Ој невене шестопере,
А што си ми увенуја?
Да л' ти вода корен копа,
Је л' те слане ознибиле,
Је л' те снези притиснули,
Је л' ти змије корен гризу?

На мене се навалише,
Из корен не извадише.

Вера Анђелковић, Косанчић

4е

Мори Мильо, Мильичице,
Ти загорска љубичице (девојчице),
Из горице донешена,

(Иза гор' си донешена)
У башчу си посађена.
Што ти беше те цвилеше?

Лесковац

4Ф

Море Миљо, Миљичице,
Прекоморска љубичице,
Преко мора пренесена,
Па у Барје засађена.
Шти ти беше па цвилеше,
Да л' ти змије корен глођу,

Олга Бокић, Грделица

5а

Дремка ми се, дрема нане,
На теј црне очи.
Ако ти се дреме сине,
Вечерај па спавај.
Ја би спао нане мори,
Ал, ме с'н не ваћа.
Какво добро проће нане,
Кроз чичини двори,
Растресло је косе нане,
Како паун перје,
Наредило шивке нане,
Од рамо до рамо,
Засукало руке нане,
До бели лактози,
Иди питај мила нане,
Оће ли га давав.
Ако ти га давав нане,
Ти се позабави,
Ако ти не давав нане,
Ти се брого враћај.

Лесковац

5б

Разредило косу нане,
Од уво до узо,
А дукати мила нане,
Од рамо до рамо.

Лесковац

5ц

Наредило шиве нано,
Од рамо до рамо,
Засукало беле руке,
Како меанциче,
Једни га фале нане,
Други га куде.

Црна Трава

6

Бре дизај се бела Лено,
Сив је соко за рањење,
Сив је соко за рањење,
Бела Лена за љубљење (грлење).

Лесковац

7а

Сву ноћ одо, ништа не украдо,
Кад би зора девојче украдо,
Изведо га мајке из скотови,
Изведо га татку из дворови.
Изведо га чичи из авлију.

Лесковац и Власотинце

7б

Сву ноћ одим, ништа не украдо,
Кад би зора девојче украдо,
Украдо га мајки из постељу,
Изведо га татку кроз пенцере,
Проведо га браћи кроз силави,
Проведо га кроз чичине дворе,
Нико нечу и нико не виде,
Изведо га на вр' на планину,
Веза коња за јелу зелену,
А сокола за јелову грани,
А девојче за десницу руку,
Па си лего малко да преспијем,
Шћу да спијем, три д'на до пладне,
Кад се диго нигде ништо нема,
Нит' девојке, нити коња нема,
Нити коња нит' сивог сокола.
Сву ноћ одим нигде ништо нема,
А по мене девојкина мајка,
А ја немам што да одговарам.

Љубица Јорѓаћевић, са допу-
нама Даринке Стаменковић
обе из Лесковца

7ц

Биде зора украдо девојче,
Води, води, доле у ливаде,
Врза коња за јелу зелену.

Баба Зона Чуљковић,
Лесковац

7д

Сву ноћ одим ништа не наодим,
Кад би зора девојче украдо,
Украдо га из мајкине черге,

Кад се дигнем трећи д'н по пладне,

Савка Савић, Накривањ

7е

Сву ноћ одим ништо не наодим,
Кад су беле зоре зазориле,
Ја си најдо коња и девојку.
Коња врза за јелу зелену
А девојку за туј десну руку,
Па си лего санак да си спавам.
Санак спава три дни и три ноћи,
Кад се диго ни коњ ни девојка.
Ајде, ајде на нова пазара
И туј најдо коња и девојку.
Ој девојко, бегана девојко,

Буди бегаш, што ми коња водиш?
Коња водим пешке да не одим.
Ој девојко, бегана девојко,
Буди бегаш, што ми превја носиш.
Превја носим боса да не одим.

Вела Стојановић, Црна Трава

8а

Шетна ми момче крај село,
Метнуо шешир, мори, на чело,
Викни га мајке, мори, жив ти ја.
Викни га мајке, мори, на конак.
Мани се ћеро, мори, од њега,
Оно је момче мори, грађанче,
Тражиће ћеро, мори, вечеру
И белу меку, мори, постельју.
Викни га мајке, мори, жив ти ја.
Моја му уста (лице) нане, вечера,
А дуге косе нане, постельја.

Грделица

8б

Прошета момче кроз село.
Намиче шајку на чело.
Види га нане леп момак.
Сврни га нане на конак.

Црна Трава

8ц

Мину ми момче, нане, крај село,
Зовни га нано мори, жив ти ја,
Мани се ћери мила тој момче,
Момче је ћеро мила, грађанче,
Он ће те ћеро мори, превари,
Па ће те ћеро мори, остави.
Викни га нано мори, жив ти ја.
Погибе нано мори за њега.
Мани се ћеро мила тој момче.
Момче је ћеро мила, грађанче,
Он ће ти тражи ћеро, вечеру,
И меку ћеро мила постельју.
Викни га, нано мори, жив ти ја,
Вечера му је, нано, готова.
Моје му лице, нано, погача,
А очи моје, нано, филцани.
А грло моје, нано, баница.
Русе му косе, нано, покривка.
Десна му рука нано, јаст'че.

**Тала Стефановић
Топодупска, Лесковац**

8д

Промиче момче кроз село,
Намиче шешир на чело,

...

Грделица

9а

Стојан си мајку питује:
Учи ме мајке, карај ме,
Како да земам Дил-Јану.

Дил-Јану мому убаву?
Мајка си сина светува:
Стојане сине, Стојане,
Послушај мајку што збори.
Ајде у горње чаршије,
Те узми (позови) добри мајстори,
Сазидај чесму шарену.
Чим чујем моме са села,
Чим чујев одма ће дођев,
Дил-Јана мома ће дође.
Стојан си мајку послуша,
Те оде у горње чаршије,
И узе добри мајстори,
Направи чесму шарену.
Кад чуше моме са села,
Кад чуше одма дођоше,
Дил-Јана мома не дође.
Стојане сине, Стојане,
Послушај мајку што збори.
Ајде у горње чаршије,
Те узми добри мајстори,
Направи цркву најбоље.
Чим чујев моме са села,
Чим чујев одма ће дођев,
Дил-Јана мома ће дође.
Стојан си мајку послуша.
Те оде у горње чаршије,
И узе добри мајстори,
Направи цркву најбоље.
Кад чуше моме са села,
Кад чуше одма дођоше,
Дил-Јана мома не дође.
Учи ме мајке, карај ме,
Како да земам Дил-Јану,
Дил-Јану мому убаву.
Стојане сине, Стојане,
Послушај мајку што збори.
Ти данас легни, па умри,
Мајка ће те опреми,
Сас бели чаршав покрије,
Бе седне мајка да плаче:
Стојане сине, Стојане,
Стојане јагње Ђурђевско.
Чим чујев моме са села,
Чим чујев одма ће дођев,
Дил-Јана кучка ће дође.
Стојан си мајку послуша.

Он леже данас па умре.
Мајка га лепо спремила,
Сас бели чаршаф покрила,
Те седе мајка да плаче:
Стојање сине, Стојане,
Стојане јагње Ьурђевско,
Чим чуше моме са села,
Чим чуше одма дођоше,
Дил-Јана мома с њи дође.
Поче Дил-Јана да плаче:
Стојане брате, Стојане,
Што су ти руке на дохвата.
Што су ти ноге на подиз.
Стојан си ништа не збори.
Ухвати мому за руке:
Доста сам благо трошио,
Док сам те тебе ватио.
Пусти ме брате Стојане,
Да идем дома да спремим,
Да спремим свилни дарови,
За кума и за старејка.
Не пуштам момо Дил-Јано,
Доста сам благо трошио,
И тој ћу благо да трошим.

**Мара Томић, жена Вучка
кожара, Лесковац**

9б

Сагради бачу голему,
Насади цвеће свакако,
Највише ситан босиљак.
Све ће девојке да дође,
Све ће девојке да берев,
Љиљана мома ће дође.

Стана Видосављевић, Брза

9ц

Учим те синко, карам те синко,
Како да узмеш мому Мильјану.
Направи синко, цркву голему,
Цркву голему, цркву шарену,
Јега би дошла мома Мильјана

Иди си синко легни па умри
Јега би дошла мома Мильјана.
Све моме дошли Мильјана прва,
У руку носи түј китку цвеће,
Поче Мильјана мома да плаче:
Море Стојане, момче Стојане,
Што су ти, море, очи на поглед,
Што су ти, море, уста на потсмех,

Зорка Рашић, Шутлиница

10а

Бре девојче мајка те немала,
Ни т' имала, нит те коме дала,
Већ те мала за мене те дала,
Већ те дала за мене коцкара,

За коцкара, младога бећара.
Убила ме твоја лепотиња,
Лепотиња, твоја красотиња.

**Мара Томић, жена Вучка
кожара, Лесковац**

10б

...
Већ те дала за мене бећара.
Изгоре ме твоја лепотиња,
Лепотиња, твоја красотиња.
Баш кад сам ти толко омилела,
А ти доћи к ноћи по вечеру.
Но не јаши коња ацамију,
Не опасуј сабљу димискију.
Но ми чукни доле на пенџеру.
Од радости момче не дочуло,
Па ујану коња ацамију.
И опаса сабљу димискију,
Па отиде пред Милкине дворе.
...

Влада Дискић, Лесковац

10ц

...
Не си турај сокола на руку.
...
Па си тури сокола на руку.
...
Литну сокол на девојкин пенџер.
То дочула девојкина мајка:
Што то звечи по моји дворови,
Нити имам сина за женидбу,
Нити имам ћерку за удаџбу.

**Јулка Станковић Саракова,
Лесковац**

11а

Дома ли си, Дуде, сама ли си,
Код теб' ли је, Дуде, стara мајка,
Не ли те је, Дуде, жал за мене?
Дома јесам, рано, сама несам,
Сас мене је рано, стara мајка,
Стара мајка, рано, стари татко.
Жал ме за теб', рано, и срце ме боле,
Не лажи ме, Дуде, не варај ме,
Стара мајка, Дуде, дом гу нема.

Лесковац

11б

(После три торње строфе)
Не се, мори Дуде, не се крши,
Не се шетај, мори Дуде, горе доле
Низ тој поље, мори Дуде, лесковачко,
Низ чаршије, мори Дуде, низ капије,
Изгоре ме, мори Дуде, запали ме,
Направи ме, мори Дуде, суво дрво,
Суво дрво, мори Дуде, јаворово.

Лесковац

11ц

Дуде мори Дуде, бело Дуде,
Како тебе, бело Дуде, никде нема,
Ни у српско, бело Дуде, ни у турско,
Ни у трско, бело Дуде, ни у каурско.
Кој без татка, бело Дуде, кој без мајке,
А ја мори, бело Дуде, без невеста.
Не се крши, бело Дуде, не се ломи,
Горе доле, бело Дуде, кроз чаршију,

Лесковац

11д

Татку ћемо, Дуде, паклу дуван,
Нека пушки, Дуде, нека пукне,
Нек' не гледа, Дуде, у нас млади.
Мајке ћемо, Дуде, гњиле крушке,
Нека једе, Дуде, па нек цркне,
Нек не гледа, Дуде, у нас млади.
Кој без мајку...

Вера Анђелковић, Косанчић

12а

Прошета се Мика млад
Кроз тај бели Београд.
Гледале га невесте,
Из прозора девојке.

Дођи к нама Мико млад,
Туј га нема јургун краљ,
Седам дана док оде,
Седам дана док дође.
Превари се Мика млад,
Па отиде на конак.
Таман Мика на конак
Неко чука на порте.

Уплаши се Мика млад,
Јај Ленке, што ћу сад?
Не бој ми се Мико млад,
Сакрићу те у долап.

Душан Николић Чакр,
Лесковац

12б

Прошета се Мика млад
Кроз тај пусти Београд.
Опази га Јелена,
Са висока чардака.
Дођи, дођи, Мико млад,
Дођи кноћи на конак.
Не смем, не смем, Јелено,
Та дома је јургун краљ.
Дођи, дођи, Мико млад,
Отишо је јургун краљ,
Девет града докле прође,
И десети док се врати,
Отишеја Мика млад,
Тамо горе на чардак,
Прострла је Јелена,
Те свилене душеке.

Чука, чука јургун краљ.
Ди ћу сада Јелено?
Небој ми се Мико млад,
Сакрићу те у долап,
Кад је дошо јургун краљ,
Тражи кључе од долап.
Не бој ми се Мико млад,
Кад сам био и ја млад,
Ја сам био бетер враг.

Баба Зона Чуљковић,
Лесковац

13

Колко има Јано,
Колко има душо,
Колко има срце моје,
Од мене до тебе?
(Одавде до мора?)
Седамдесет Јано,
Седамдесет душо,
Седамдесет срце моје,
И седам градова.
У сваком сам Јано,
У сваком сам душо,
У сваком сам срце моје,
По једну љубио.
(Ноћи преноћио.)

Лесковац

14а

Ц'вти ружа алена
У Јанине планине.
Туј се момци збирају,
Те девојке бирају (дирају).
На два момка девојка,
На самога Стојана,
Сама Стојка девојка,
И она му побегла.
Купинице сестрице,
Сапни, сплети девојче,
Синоћ сам га довео,
Још га нисам видео,
А камо ли љубио,
И сно ми побеже.
Ој Јелено, Јелено,
Моје цвеће шарено.
Знаш ли како бејасмо,
И како се играсмо
У Јанине планине,
Под петровке јабуке.

Владимир Стојиљковић,
Дадинце

14б

Ц'втала ми ружица
На Јанине планине.
Ту ми седи Јануле,
Млада лепа девојка.

Лесковац

14ц

Ц'ви ружа црвена,

Та девојка делеју.
 На два момка девојка,
 На јунака самога,
 Једна добра девојка,
 И она му одбегла,
 Низ теј њиве копине.
 С'пни трепни копино,
 Увати ми девојче.
 Ако ми га уватиш,
 Малко цвета ц'втела,
 Много рода родила.

Милојко Пешић, Бабичко

14д

Лети соко високо,
 Реди перје широко,
 На Јанине планине,
 Над момкове градине.
 Туј се момци збирају.

Добра Пешић, Бабичко

14е

На самога Јована,
 Самадојда девојка,
 Синоћ сам гу довеја,
 Од јутрос ми побеже.
 Купинице сестрице,
 С'пни препни купино,
 С'пни препни девојче,
 Ако ми га ти с'пнеш,

Власотинце

14ф

Ц'ви ружа румена,

По њу Јован трк у трк,
 Да гу вати да врне.

Јефта Поповић, Печењевце

14г

На Јована самога,
 Т'нка Стана висока.

Држ' гу, држ' гу, купино,
 Три пута ћу те копати,
 Два пута ћу те полити.

Стана Динић, Црквица

15

Пред Ценкину кућу воденица,
 Ценка ми је моја суђеница.
 Рефрен: Ценко, Ценко, дигни очи,
 погледај ме,

Скрши веће, намигни ми.

Или:

Цено, Ценке, дигни веће, намигни
 ми,
 Твојом руком, Цено, Ценке, загрли
 ме.

Или:

Цено, Ценке, мори, окрени се,
 Окрени се Ценке, погледај ме,
 Погледај ме Ценке, руку давај,
 Руку давај Ценке, и пољубац.

Пред Ценкину кућу мори кола слама,
 Моја Ценка спава мори сву ноћ сама.
 У Ценкино лојзе пуна каца меда,
 Моја Ценка неће да ме гледа.
 Пред Ценкину кућу канта млеко,
 Где год пипнеш свуд је меко.

Лесковац и околина

16

Јоргован ми ц'ви,

Ц'ви не врзује.

Като, ћеро Като,

Кој чука на врата?

Нане, мило нане,

Ја га не познавам.

Кад га не познаваш,

Заш му лице даваш?

Ако ћеро дај му,

Мајка ти је твоја

Исто млада била,

И мајка је твоја

Татка ти љубила.

Лесковац

17

А што су ти ћеро косе помрсене?

Да л' не знајеш мајке кад си ме праћала,
 Кад си ме праћала у гору зелену,

У гору зелену, на воду студену,

Киша ме шибала, ветар ме дуваја,

За то су ми мајке косе помрсене.

А што ти је ћерко лице повенуло?

Да л' не знајеш мајке кад си ме праћала,
 Кад си ме праћала у гору зелену,

У гору зелену, на бистар кладанац,

Гледала сам мајке змију тројеглавку,

Зато ми је мајке лице повенуло.

А што су ти ћерко дојке набуреле?

Бог ѡубија мајке тој младо терзиче,

Што ми скроји мајке тој тесно јелече,

Тесно беше мајке, дојке набуреше.

**Даринка Стаменковић и
 Владимир Јовановић Конин,
 Лесковац**

18

Јелено, момо Јелено,

Јелено филдан бојлијо (фина госпођо),

Одвно сам ашик на тебе,

Чик да те видим крај себе.

Што да си ашик на мене,
Кад немаш паре код тебе?
Јелено, момо Јелено,
Јелено филдан бојлијо,
Имадо Лено, па дадо,
Све дадо душо за тебе,
Чик да те видим крај себе.
Што да си ашик на мене,
Кад немаш коња крај себе?
Јелено, момо Јелено,
Јелено филдан бојлијо,
Имадо Ленче, продадо,
Продадо душо за тебе,
Док сам те видо крај себе.

Владимир Јовановић Конин,
Лесковац

19

Стојанке белограђанке
Потргни тулбен на доле,
Да ти се косе не виде.
Лудо ти косе видело,
Па га грозница ватила.

Лесковац

20

Зора зори петли поју,
Мори пуштај ме, лудо младо,
Дом' да идем.
Каква зора, какви петли,
Мори остај младо момче
Крај мене.
Зора зори . . .
Неје зора но је поноћ,
Море лежи злато моје
Код мене.
Зора зори . . .
Неје зора но је месец,
Поставај злато моје
Још мало.
Зора зори . . .
Несу петли но су ветри (вуци),
Остани драги,
Крај мене.

Влада Дискић и Даринка Стаменковић, Лесковац

21

Ој Нине, Нине, бело Нине,
Како тебе Нине никде нема.
Пођо на доле, пођо на горе,
Како тебе Нине ја не нађо.
Ој дај да умрем да не гледам
Твоје бело лице други да га љуби.
Ој Нине, Нине, бело Нине,
Како тебе Нине никде нема.
Пођо на доле, пођо на горе,
Како тебе Нине ја не нађо.
Ој дај да умрем да не гледам
Твоје русе косе други да ги мрси.
Ој Нине . . .

Твоје бело грло други да га гризе.
Ој Нине . . .
Твоја медна уста други да ги пије.
Ој Нине . . .
Твоје беле руке други да ги грли.

Влада Дискић, Лесковац

22a

Отвори ми, бело Ленче, вратанца, варај
портице,
Да ти видим, бело Ленче, личенце, варај
личенце,
Не могу ти, мило пиле, да станам, варај
да станам,
Легнула је стара мајка на скута, варај на
скута,
Метнула је русе косе под себе, варај под
себе.

Лесковац

22b

. . .
Легнула ми стара мајка крај мене,
Метнула је свилен фустан под њума,
Не могу ти Миле пиле да станам,
Не могу ти море врата отворим.

Лесковац (Брана Митровић)

23a

Девојче нана карала,
Што буди млада бећара.
Бећарче спава у барче,
Дизај се младо бећарче,
Да би те ноге не дигле,
Па вати сиви волови,
Па орај равни дворови.
Па посеј моји јадови,
Па пази што ће да никне.
Ако ти никне босиљак,
Бос ћеш да идеши по мене,
Ако ти никне пшеница,
Ја ћу сам тебе женица.

Зонка Стојановић, Црна Трава

23b

Купи ми бабо волове,
Да орем цури дворови,
Да сејем ситан босиљак,
Да видим што ће да никне?
Не ниче ситан босиљак,
Но ниче т'нка девојка.

Владимир Јовановић Конин,
Лесковац

23c

. . .
Но ниче вита топола.
Под њум ми седи Никола,
У руке носи сокола.

Јулка Сарачева, Лесковац

23д

Девојче т'нко, високо,
Не оди ситно пред мене,
Јадови не ми задавај,
Доста су моји без твоји,
А гди ће моји и твоји.
Метни ги десном пазуком,
Иди у доње чаршије,
Па купи сиви волови,
Па ори царски друмови,
Посеј ги с ситан босиљак,
Ако ти никне босиљак,
Боса ћу поћи по тебе.

Савка П. Шушулић,
Власотинце

24а

Цвето, мори Цвето,
Цвето мађијарке,
Мађије си направила,
Да од бога набеш,
Мађије си направила,
С татка да не зборим.
Коња водим пешке одим,
Цвето мађијарке,
Леба носим гладан одим,
Цвето мађијарке,
Воду газим жедан одим,
Цвето мађијарке.

Душан Николић Чакр.
Лесковац

24б

Цвето, мори Цвето,
Цвето мандушлике.

...

Васа Михајловић, Косанчић

24ц

Цвето, мори Цвето,
Цвето мађијарке,
Памет си ми бре занела,
Сас пусте мађије.
Леба имам не га једем,
Цвето мађијарке,
Не га једем све због тебе,
И твоје мађије.
Вино имам не га пијем,
Цвето мађијарке,
Не га пијем све због тебе,
И твоје мађије.
Коња имам не га јашем.

...

Љубу имам не гу љубим
...

Дома ми се ич не седи,
Цвето мађијарке,
Ич не седи, мори Цвето,
Због твоје мађије.

Лесковац

25

Преко пута у комшију,
Има добар син.
Ој момчићу дилберчићу,
Доби довече.
Кад ми одиш кроз башчицу,
Цвеће не гази,
А кад дођеш испод пенцер,
Пенцер не ломи.
Од радости младо момче
Неје дочуло,
Па кад пробе кроз башчицу,
Цвеће изгази,
А кад дође испод пенцер,
Пенцер изломи.
Пита татко, пита мајка,
Што је тој ћеро?
Ништа мајке, ништа татко,
Спите си ми ви,
Наша мачка миша лови,
Чабар обори.
Уста татко свећу пали,
Браду запали.
Уста мајка, браду гаси,
Кућу запали.
Док дођоше сви сељани
Кућа изгоре.

Владимир Јовановић Конин,
Лесковац

26

Град градило младо момче
Спрема село Јарсеново.
Опази га мала мома:
Јено, мајке, младо момче,
Бу му носим ладну воду.
Носи, ћеро па се враћај.
Те гу ћера трећи дан.
Неје ћера ко што беше,
Но је ћера изљубена,
Изљубена, изгрубљена.

Лесковац (Брана Митровић)

27

Што се чује иза града, Гидо, Гидо,
Да л' је кавга, ели свадба, варај Гидијо,
Није кавга, није свадба, Гидо, Гидо,
Већ девојка вара момка, море Гидијо,
Варала га три године, Гидо, Гидијо,
Три године и три дана, море Гидијо.

Роса Коцић, Лесковац

28

Пера реже перо павуново,
Убоде се у десницу руку.
Јаој мајке, не боли ме рука,
Већ ме боли срце за девојче.

Баба Зона Чуљковић, Лесковац

29

Два се млади договарав,
Јутром рано да подранив,
Т'нку Стану да измамиш.
Дочује га стари деда,
Јутром рано ураница,
Т'нку Стану измамиша.
Докле беше у тамнину
Све му пете изгазила.
Када слунце огрануло,
Виде Стана што је деда.
Стани, стани, младо момче,
Забрави си лан кошуљу,
Да се врнем да гу узмем.
Ајде, ајде, т'нка Стано,
Неје деда за превару,
Но је деда за девојче.

Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац

30

Овеј године пуне градине,
Ни се закити, ни се премени,
Од оној момче, оној сељанче,
Куде ме види, дајмами прети:
Д'л ће ми паднеш у тесно место?
Б'ш да ти паднем, што ће ми учиниш?
Да сам јабука да ме изедеш,
Но сам девојче, туђо, та туђо.
Да сам ја гроџе да ме изобаш,
Но сам девојче, туђо, та туђо.
Да сам ја дуња да ме меришеш,
Но сам девојче, туђо, та туђо.

Велика Крстић, Орашац

31

Момче шета у градине,
А девојче у баштине.
Бери бери господине,
Да беремо росно цвеће.
Куде брали туј заспали,
Избила је ситна роса,
Ко голема лубеница,
Лубеница, јесеница.

Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац

32

Младо момче вино пије,
Беле Неде наздрављује:
Здрав си, жив си, бела Недо.
Живо било младо момче,
Да би Неда здрава била,
И она би вино пила.
Једе ву се лубеница,
Лубеница софијанска.
Јану момче добро коњче,
Па отиде у Софије,
Та јој купи лубеницу.
К'д је био на пол пута,
Коњ му ћрче од иљаду,

Он не жали још иљаду,
С'м да му је Неда жива.
К'д је био у сред село:
Добро вече сви сељани,
Жива ли је моја Неда?
Твоја Неда синоћ умре.
Црни очи преклопила,
Беле руке прекрстила.

Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац

33

Море момче шарењајче,
Свака ми те мома гледа,
И песмути запевала:
Ајде момче да шетамо,
Да се мало разговорим,
Ја се нећу још одавам,
Још се несам поспремила,
Нити платно наставила,
Ни чергице шаренице.

Стана Савић Мањина,
Лесковац

34

Пође момче полу ноћа,
Срете мому коју оће,
Увати гу за ручицу,
Наступи гу на ножицу.
Сече му се оте му се,
Па искочи на вр' брега,
На вр' брега спрема њега,
Па га стаде подевати,
Арам тебе, арам заду,
Кад ме вати заш' ме пусти,
Што не љуби бело лице.

Цвета Стојановић Мрштанка,
Лесковац

35

Да знајеш мори момче, (рефрен)
Каква је жалба за тебе,
На порту би ме чекао,
На коња би ме качио,
На дома би ме носио,
У собу би ме унео,
На кревет би ме бацио,
До беле зоре љубио.

Зонка Стојановић, Црна Трава

36

Пође момче у по ноћа,
Срете мому коју оће,
Мома му се наљутила,
Те је порте затворила.
Момче рипну на теј порте,
Од теј порте на прозоре,
Од прозоре на премету,
Од премета на кревета,
И туј нађе малу мому,
Польуби гу, загрли гу.

Вида Аранђеловић, Велика
Копашица

37

Што ми цвили, пишти, у Саве долине,
Да л' је вила ел' тај љута змија.
Ни је вила ни тај љута змија,
Но калућер цуру исповеда:
Кажи цуро колко те љубеше?
Љубеше ме до три луда млада.
Кажи цуро што ти надаваше?
Едно даде три низа дукати,
Друго даде ледени ћерданци,
Треће даде тоја жуто ћурче.

Евгенија Поповић, Црна Трава

38a

Бела зора зазорила,
Оће да сване,
Младо момче коња спрема,
Оће да иде.
Девојче му руку даје:
И ја ћу сас тебе.
Врн' се, врн' се, лудо младо,
Не можеш сас мене.
Тамо кажу густа гора,
Не можеш да минеш.
Створићу се горска вила,
Прелетећу је.
Младо момче...
Тамо је дубока вода,
Не можеш да минеш.
Створићу се мрена риба,
Пребродићу је.
Младо момче коња спрема,
Баш ће да иде.

Тамо је широко поље,
Не можеш да минеш.
Створићу се ластавица,
Прелетећу га.

**Тала Стефановић Топудупска,
Лесковац**

38b

Мала мома руке пружа,
И ја ћу сас тебе.
Не мож', не мож' мала моме,
Не можеш сас мене,
Голема је густа гора,
Не можеш да прођеш.
Бу се створим сојка птица,
Прелетећу гу.

Широко је Овчо Поље,
Не можеш да прођеш,
Бу се створим вакла овца
Преблајаћу га.

Дубока је Дрина вода,
Не можеш да прођеш.
Бу се створим мрена риба,
Препливачу гу.

Велика Крстић, Орашац

38ц

...
Моје драго коња спрема,
Оће да иде,
А ја си му руку пружи:
И ја ћу сас тебе.
Ти ми седи верна љубо,
При мајку ми седи,
Тамо има т'мни ноћи,
Не можеш сас мене.
Тешко мене мој Милане,
При мајку да седим,
Када буду т'мни ноћи,
Погледај на небо,
Како звезде саме сјајев,
Без јасног месеца,
Тако сам си мој Милане,
Ја сама без тебе.

**Баба Наталија Динић,
Црквица**

39

Ој пелине, бел пелине,
Сви те викав бел пелине,
Ја те викам отровине,
Да отрујеш мене младу,
Да не гледам, да не видим,
Што мој драги другу љуби.
Мене људи доказују,
А ја људи не верујем,
Док си синоћ сама видо.

Живка Горчић, Бабичко

40

Усред село јабука петровка,
Заволе се момак и девојка.
Расекоше јабуку петровку,
Раставише момка и девојку.
Боље да сте село упалиши,
Него што сте нас два раставили.
Узми штрангу узми и рафију,
Обеси се на моју капију,
Обеси се на оба дирека,
Жалићу те од сада до века.

Велика Крстић, Орашац

41

Изникла ми конопљица,
Под њум седи млад нежењет.
Оздол иде стара мајка,
Оздол иде, сама иде.
Не носи му ладну воду,
Нити воду, ни погачу.
Кам ти мајке ладне воде,
Кам ти мајке тај погача,
Кам ти мајке тој девојче?
Ја сам жедан за водицу,
Па сам гладан за погачу,
Па сам жељан за девојче.

Наталија Петровић, Загужане

42

Девет села на бејдер паднүше,
Зону, Зонку, зуб гу заболеја.
Викните ми Јумера бербера,
Нек понесе кљешта бурмалије,
Да ми вади зұбче срмалије (од бисера)
Јумер иде, Зона шири руке:
Аман Јумер, зұбче ми извади.
Не бој ми се моја кајмак Зоне,
Бу извадим зұбче без болове.
Зұб ву вади, бело лице љуби,
Зұб ву вади, чарне очи пије,
Зұб ву вади, кајмак грло грли,
Зұб ву вади, рамну снагу ѡрши.

**Тала Стефановић Топодупска,
Лесковац**

43a

Месечино давино,
Изгреј мени зарано,
Да ја видим што љубим,
Да л' је младо ел старо,
Оно старо, па старо,
Прострите му, прострите,
Студен камен под главу,
Боцке трње под њега.
Оно младо, па младо,
Прострите му, прострите,
Свилен јастук под главу,
Свилен душек под њега.

Ружица Николић, Печењевце

43b

Месечино, ој Ладо,
Огреј мене за рано,
Ја да видим што љубе,
Да л' је старо ил младо?
Да знам да је помладо,
Лено би му прострла,
Бело трње простирика.

Никола Мишић, Бабичко

44a

Девојка је крај гору стојала,
Сва је гора од лице сјајала.
Море лице алене ружице,
Да знам да те млади момак љуби,
Све би руже по горе обрала,
Те би моје лице премивала,
Те кад љуби слатко нека му је.
Кад би знала да те стари љуби.
Сав би пелин по гору обрала,
Те би моје лице премивала,
Те кад љуби горко нека му је.

Наталија Петровић, Загужане

44b

Девојка је крај горе стајала,
Сва вој гора од лице сјајала,
Па девојка сама проговорила.
Да знам лице старо да те љуби,

Набрала би белога пелина,
Па би тебе лице истрљала,
Кад те љуби, а ти да му смрдиш,
А да знајем младо да те љуби,
Улезла би у нове градине,
Оскубра би један струк босилька,
Па би тебе лице натрљала,
Кад те љуби ти да му миришеш.

Евгенија Поповић, Црна Трава

44ц

Карамфиљ би под њим постијала,
А под главе румене ружице,
Да мирише, да се често буди,
Те да моје бело лице љуби.

Црна Трава

45

Густа шума, а ситно корење,
Има драги велико волење.
Да знаш драги како срце боли,
Ти би дошо па земља да гори.
Што га нема драги да долази,
Да ли не сме реку да прегази?
Дођи драги пресекнула река,
Ја сам твоја од данас до века.

**Вера Величковић, Велика
Грабовница**

46

Бела Неда вечерала,
Вечерала па легнула.
Тропнүше јој мала врата,
Скочи Неда да погледа.
Уватише белу Неду,
Турише је на кочије,
Шибинүше је кроз ливаде.
Молила се бела Неда:
Станте, станте, мајка зове.
Нека зове има друга,
Она ће те боље чува.
Утеши се бела Неда.

Славка Михајловић, Косанчић

47a

Не дај ме мајке мори,
Момче ме одведе.
Ако ћерко, ако,
Не л' си га варала?
Не сам, не сам мале,
Жива ми ти била,
Но га варав мале,
Моје русе косе,
Рузе косе мале,
Моје црне очи,
Црне очи мале,
Т'нка снага.

Славка Михајловић, Косанчић

47б

Леле мале, момче ме одведе.
Ако ћеро, не би га лагала.
Мајко мила не с'м га лагала,
Лагала та моје црне очи.

Драгољуб Цветановић, Црна Трава

48

Бела Неда град грађила,
У граду се зарезила.
То дочуше сви Нишлије,
Направише ситни кључи,
Отвараше белу Неду,
Отвараше не могаше.
Кад то чуше Прокупчани,
Направише ситни кључи,
Отвараше белу Неду,
Отвараше не могаше.
Кад то чуше Лесковчани,
Направише ситни кључи,
Отворише белу Неду,
Отворише, пољубише,
Пољубише, одведоше.

Олга Бокић, Грделица

49а

Дунди ми, дуни лађане,
Доби ми, дођи драгане,
У моју башчу зелену,
Под моју ружу румену.

Каџабаћ

49б

У моју башчу шарену,
Под моју ружу румену.
Ситан сам бисер просула,
Дођи ми драги, скупи га.

Зонка Стојановић, Црна Трава

49ц

Мајка ми није код куће,
А деца мала заспала,
А куца мала везана,
А деда стари не мари.

Лесковац (Брана Митровић)

50

Синоћ коњи не дођоше,
Јел' Јело, јел' Јелено (рефрен),
Јер је већем пола ноћи.
Па ја појдо да ги тражим,
Па ја дођо до Јовини,
А Јовини вечерайу,
Само Јова не вечера,
Но си седи на столице,

Па си свира у фалване.
Што га мајке не женисте?
Женили би, женили би,
Само мому не најдомо.
Ево мома Лазарова.
Лазар неће да ту чува.
Не пушта гу ни на воду,
А камо ли за Јована.

**Зора Младеновић, Црна Трава
(Миодраг Поповић)**

51а

Ој јабуко зеленико,
Што си толко род родила,
На две гране сто јабуке.
А на трећу соко стоји,
Соко стоји перје броји,
Перје броји да се жени.

Сребра Цветановић, Ладовица

51б

Ој јабуко зеленико,
Што си толко род родила,
Од рода се саломила,
На две грање две јабуке,
На туј трећу сив соколе,
Сив соколе обедује,
Обедује погледује,
Погледује у девојке,
Где бећари коњи играј,
Јероичин коњ побеже,
У Тодорин бел босиљак.
Тодора га љуто куне:
Еј га бог да дорес коње,
Кој те има не те јашил.
Проговара Јеројица:
Дур Тодоро бре не куни,
И ми знамо да кунемо:
Кој садија бел босиљак,
Не дочека да се кити.

Светозар Стојковић, Разгојно

52а

Разграна се грана јоргована,
А под грану зелена ливада,
На ливаду прострта постельја,
На постельју алено јаст'че,
На јаст'че лепа Улијана,
На скучи вој алена марама.
Оздол иде Бока капетанин:
Помоз' бога лепа Улијано,
Коме везеш алену мараму?
Да л' гу везеш Боке капетану,
Је л' гу везеш нашему Милану?
Ни гу везем Боке капетану,
Ни гу везем нашему Милану,
Но гу везем брату Милораду.

Наталија Петровић, Загужане

52б

Увила се грана јоргована,
И под грану зелена шумица,

У шумицу пребела постеља,
На јаст'че бело огледалце,
На постељу алено јаст'че,
А на њега бело девојченце.

Радмила Стојановић, Вучје

53

Јел ми дођи дико,
Јел сокаком прођи,
Покрај плата дико.
Па на мала врата,
Изгоре ми дико
Бела цигерица,
А од црну дико
Ништо не осталде.

**Деда Мика Џакић Црвењин,
Лесковац**

54

Више волим тебе младу,
Но Београд да ми даду.
Јај Радо, јај сине,
Слатка мамо ожени ме.
Одвај чекам да се смрачи,
Преко пута да коначим,
Јај Радо, јај душо,
Јај Радо, гаравушо.
Кад те видим на прозора,
Познајем те по говора,
Јај Радо, јај сине,
А што имаш веће фине.
Кад те видим на улицу,
Познајем те по сукњицу,
Јај Радо, јај душо,
Јај Радо гаравушо.
Кад те видим на сокаку,
Познајем те по кораку,
Јај Радо, јај душо,
Јај Радо гаравушо.
Кад те видим у баштицу,
Познајем те по косици.

Гордана Крстић, Вучје

55

Ој девојко бело лице,
Коме везеш марамице?
Не запитуј Милораде,
Оде драги пред команде,
На прозор му чаша млека,
Тебе твоја драга чека,
На астал му любеница,
Ево теби сүђеница,
На сандук му плаве боје,
Ој ти драги срце моје.

Гордана Крстић, Вучје

56

Игра Миле, играм ја до њега,
Другарица стала па ме гледа.
Другарице да си бела вила,
Па те не би до Миле пустила.

Умри Миле и ја ћу те жалим,
Белу блузу одма ћу направим.

Станка Динић, Црквица

57a

Идем путем и чарапе плетем,
Па се мислим кога ћу да сртнем.
Срето Миле па ми рече здраво,
А он мисли да је мени жао.
Баш сам срела кога сам водела,
Њему сам си чарапе исплела.
Ја вечерам капија се кљоца,
Изашла би ал не смем од оца,
Ја вечерам капија се шара,
Дошо драги да ме разговара.
Није дошо да ме разговара,
Но је дошо да ме завитлава.

Радмила Стојановић, Вучје

57b

Идем путем и чарапе плетем,
Па се мислим кога ћу да сртнем.
Сусрела сам кога сам водела,
За њега сам чарапе исплела,
Т'нке, уске, за ноге мангупске,
Плаве боје што ти лепо стоје.
Три бунара једна кова служи,
Дођи драги, те војску продужи.
Дођи драги, те се водом лади,
Па ми моје ти срце разлади.
Пружи руку да се рукујемо,
На крај село кад се растављамо,
Пружи руку немој да се стидиш,
Три године нећеш да ме видиш.

Велика Крстић, Орашац

58a

Ој девојко душо моја,
Куде синоћ с тобом стоја,
Остало ми сабља моја,
Сабља моја и марама,
У мараму нешто мало,
То је сјално огледало.
Ајде душо поврати се,
Што тражимо да најдемо,
Што најдемо да делимо,
Мени сабља и марама,
Теби сјајно огледало.
Огледуј се до јесени,
Од јесени ајд за мене,
Од пролето беж од мене.

Вукана Илић, Бабичко

58b

(Пева се међу досељеним Црногорцима)
Маро моја, душо моја,
Бе но синоћ с тобом стоја,
Ту ми оста сабља моја,
Сабља моја и марама,
У марами огледало,
Ајде душо да тражимо.
Ако бог да те наћемо,

Братски ћемо дијелити.
Мени сабља и марама,
Теби сјајно огледало,
Огледај се до јесени,
О јесени доћи к мени,
О пролећу ја те нећу,
Нема љуба ни за мене,
Ни за моју стару мајку.

Миливоје Перовић, Туларе

58ц

Мара бели, платно небелила,
Момак коси сено у планину,
Сретоше се доле код градине,
Дор стојаше, дор думаше,
Коња ноге заболеше,
Момка дремке обалише.
Ајде Маро да бегамо.
Што рекоше побегоше.
Младо момче проговара:
Куд стојамо и думамо,
Остало ми сабља моја,
Сабља моја и марама,
У мараму огледало,
Огледало, вилди чешаљ.
Ајде Маро да тражимо,
Ако бог да да наћемо,
Право ћемо поделити.
Мене Маро сабља моја,
Тебе Маро огледало,
Огледало вилди чешаљ,
Огледуј се, начешљај се,
Начешљај се до јесена,
Од јесена ајд за мене.

Баба Јонка Миленковић, Слишане (рођ. у Вујанову у породици досељеника из Преслапа)

59а

Била једном девојчица мала,
У Лесковцу лепотица Пала,
Коса плава, а устанца мала,
По имену Верица се звала.
Кад је Вера на игранку била,
Свуд је редом победу носила.
Кад напуни петнаест година,
Заволе се сас јединца сина,
Сас јединца њенога комшију,
Сас некога Бору занатлију.
Шес месеци љубав спроводише,
Кад је седми месец већ настао,
Бора Вери љубав отказао.
Једно јутро рано у недеље,
Кад се спрема Бора за весеље,
Кад девојке венци Бори вију,
Оде Вера Бори на капију.
Бора Вери лепо упитује:
Да л' си дошла нешто да ме питаши,
Је л' си дошла мени да честиташ?
Нисам дошла ништа да те питам,
Већ сам дошла теби да честитам.
Јаој Боро какву памет носиш,
Једну имаш, а ти другу просиш.

Маче Вера руке у цепови,
Па извади Борини дарови.
Пуче пушка Вера Бору уби,
Па и себе погоди у груди.
Лежи Боро оба да лежимо,
У земљу ће љубав спроводимо.

Николка Мишић, Бабичко

59б

Била једном једна девојчица,
У Церовцу прва лепотица,
Очи плаве а устанца мала,
По имену Верица се звала.
Кад напуни шесна'с годиница,
Удаје се за Бору јединца,
Три месеца живели су славно,
А четврти када је настао,
Бора Вери љубав отказао.
Једног дана испуни прилику,
Па испроси Миру Мирачику.
Кад девојке Бори венац вију,
Дошла Вера Бори на капију.
А што Вери, што се туда скиташи,
А шта имаш ти мене да питаши?
Немам Боро ништа да те питам,
Само оћу свадбу да честитам,
Да честитам свадбу и весеље,
То су Боро моје прве жеље,
Па се макну руком у цепове,
Да извади за Бору дарове,
То не беху Борини дарови,
Већ то беше пиштолј Валтер нови.
Оће Бора од ње да утекне,
Одма Вера за њим појурила:
Нећеш Боро, нећеш ми утећи.
И ја ћу ти поред тебе лећи.
Два је метка у Бору ставила,
А трећи је себе оставила.
У недељу рано на заране,
Обадвоје теру да сарање.

Јордан Бицић, Власотинце (чуо у околини Власотинца)

60

Дођи Миле доле до тополе,
Па да видиш што девојке воле.
Оне воле шајак панталоне,
И цепови пуни сас бонбоне.

Стана Динић, Црвица

61

Девојке су граничаре клеле,
Што су им се кицеле напеле.
Нису вама граничари криви,
Што са вама спавају цивили.
Ој Орашцу село на видику,
У тебе сам заволео дику.

Велика Крстић, Орашац

62

Трула грађа потопи се лађа,
А у лађу двеста девојака,

Све девојке крају прибегоше,
Само оста Анчица девојка.
Кој би мене младу избавио,
Дала би му низ дуката с врата,
Дала би му лице не љубено,
Не љубено нити миловано,
То дочује младо богословче,
Па направи чамац од артију,
Па извади Анчицу девојку.
Дај девојко што си обећала.
Кога сам ти врага обећала,
Кога врага, **кога ли ћавола**,
Не љуби се лице крај водице,
Већ се љуби лице у сбице.

Дика Димитријевић Чинин,
Лесковац

63a

Чије је оно девојче,
Што рано рани на воду,
Што носи перо на еро,
И жути дукат на чело?
Оно је моје девојче,
Што рано рани на воду,
Што носи перо на еро,
И жути дукат на чело.

Влада Дискић, Лесковац

63b

Што носи китку босиљак.

...

Косанчић

63c

Попуче вој клипа, клапа,
А ћердан вој цика, цака.

...

Душан Џакић Силавче,
Лесковац

64

Све сам себе под кирију дала,
Само несам где мој драги спава,
Где он спава туј фиронга плава.

Орашац

65a

Девојка је зелен бор садила,
Бор садила богу се молила:
Дај ми боже мој бор да порасне,
Да се качим горе у висине,
Девојка сам, девојка, ем сокол,
Да ја видим куд драги дањује,
Куд дањује, куд ноћи ноћује
Коју другу мој драги милује.
Доћ ће време он ће се кајати,
Када дође на пенџер плакати,
Ја му нећу на сузе пристати.

Јулка Станковић Сарачова,
Лесковац

65b

Девојка је зелен бор садила,
Бор садила, а бога молила:
Дај ми боже што те тебе молим,
Дај ми боже лето ладовито,
Ладовито па и кишовито,
Ега би се зелен бор ватио,
Да преведе грањке преко Дунав,
Да ја прећем Саву и Мораву,
Да ја нађем туј стајаћу војску,
Да изберем јунака за себе,
Куј не пије вино и ракију,
И не игра коња азамију,
Да доведем јунака за себе.
Бога моли и бога домоли,
Бог јој даде лето ладовито,
Ладовито, па и кишовито.
Зелен вој се борак приватио,
Тинке грањке на Дунав пустио,
Па је прешла девојка у војску,
Па избрала јунака за себе,
Кој не пије вино и ракију,
Кој не игра коња азамију.
Па превела с' грањку преко Дунав,
Па узела јунака за себе.

Олга Бокић, Грделица

65c

(Певају досељеници Црногорци)
Расти боље мој зелени боре,
Да се попнем теби у врхове,
Да погледам по земљи градове,
Све би граде за два града дала,
За Цетиње и за Невесиње,
Све би момке за два момка млада,
За Милана и за Милована,
Милана бих другарици дала,
Милована сама миловала,
Милана ми другарица неће,
Ако неће, не имала среће.

Мирко Перовић, Туларе

66

Ја посеја бел босиљак,
Под воду, под студену,
Под студену, под ледену,
Камен мости, ти девојче,
Не мењај се, не лењај се,
Ти си моје па моје.

Јелисавета Љукић Мольц,
Власотинце

67

Цавти невен у градину,
Нема невен кој да бере,
Осим момче и девојче.
Стидње момче од девојче,
Испод стида проговара:
Дај девојче једно око.
Стан' причекај младо момче,

Док ми нана за брег зађе,
Биће твога оба ока.
Оба ока и девојка.

Гена Цветановић, Црна Трава

68

Тамне могле тамно не тамнете,
Сама ми је у гору девојка,
Сури вуци страшно не үрлајте,
Не плашите у гору девојку,
Бели снези много не падајте,
Не смрзните у гору девојку.
Ој пролеће ти ми рано доћи,
Кукавицо рано ми закукај,
Пробуди ми у гору девојку,
Ја ћу скоро у гору отићи,
И за руку дома је довести.

Јова Социјал, Црна Трава
(Забележио Миодраг Поповић)

69a

Ој девојко, девојано,
Да се женим још је рано.
Да се женим рано ми је,
Да т' оставим жао ми је.

Решио сам да се женим,
Ођу живот да променим.

Бошко Анђелковић, Бреза

69b

...
Да се женим још је рано,
Чувай стадо, бери цвеће,
Узећу те на пролеће,
Док отслужим друга кмета,
Друга кмета и кметицу,
И његову породицу.

Драгица Јакубовска (презиме
по мужу), ДоброПоље

69c
Ој девојко, девојано,
Питај мајку ајд' овамо,
Да се нешто допитамо,
Оће ли се узимамо?
Оће, оће, зап' да неће,
Кад процвета зумбул цвеће.
Причекај ме зиме љуте,
Кад се вратим узећу те.

Бранка Милчић, Црна Трава

СЕДЕЊАЧКЕ (ЈЕСЕЊЕ) ПЕСМЕ

1a

Седењке ми седењкују,
Спрема среду лан си преду,
Младо ђаче Раду зове:
Ајде Радо да спавамо.
Спавај, легај, младо ђаче,
Мене мајка не дозваља,
Да ја спавам опасана.
Рипи ђаче сопаса гу.
Ајде...
Да ја спавам обујена.
Рипи ђаче собу Раду.
Ајде...
Да ја спавам забраћена.
Рипи ђаче разбрadi гу.
Ајде Радо да спавамо.
Легај, спавај, младо ђаче,
Мене мајка не дозваља.

Љуба Крстић, Орашац

1b

Ајде Радо да легнемо.
Легај момче болно било,
У зору се поболело,
Мен' је мајка поручила,
Обујена да не легам.
Рипне момче собу Раду.
Мени мајка говорила,
Опасана да не легам.
Рипне момче сопаше гу.
Ајде Радо да легамо.
Легај момче болно било.

Вукана Павловић, Бабичко

1c

Молбу моли попадија,
Намолила сто молбарке.
Све молбарке изпритреле,
Млада Дуда не припреда,
Рипи ђаче припреде вој.
Ајде Дудо да легамо.
Мајка ми је поручила
С жута цревја да не легам,
Рипи ђаче па гу с'обу.

...
С' жуто ћурче да не легам,
Рипи ђаче собуче гу.

...
С' кован колан да не легам,
Рипи ђаче сопаса гу.

...
С' леден гендер да не легам,
Рипи ђаче стури вој га.

...
Небањана да не легам,
Рипи ђаче обања гу.

Евгенија Поповић, Ц. Трава

2

Пошла мома на воду,
И по њума бећари.
Изгубила прстенче,
Нађоше га бећари.
Поче мома да кука.
Јај мому, од бога,
Бути мори, не плачи,

Купићу ти прстенче,
Узећу те за женче,
За тој мало јергенче.

**Вера Величковић, Велика
Грабовница**

3

Ој девојко тија перунико,
Тијо појеш, далеко се чује,
Чак је чуо овчар на планине,
Забравио овце да избрoji.
Броји, броји, до двеста избрoji,
Само му га један ован нема,
И на њега звоно од дуката.

**Радунка Мильковић, Велика
Грабовница**

4

Шета момче по лојзе зелено,
А девојче у село големо.
Спазило га девојче из села:
Леле мајке воду ћу му носим.
Носи ћеро, па се брого враћај.
Вратила се трећи дан од подне.

Рада Пешић, В. Грабовница

5

Шарено пиле Стамено,
Вечерас доћи крај мене.
Не могу, момче, не могу,
Легла је мајка крај мене,
Турила руку на мене,
Метнула шивке под себе.

Вукана Павловић, Бабичко

6

Поболе се младо нежењето,
Никој нема од род да му дође,
Сал му дође девојче од село,
Донело му преблаге понуде,
Жуте дуње од зелено лисје,
Суво гројзе из бегово лојзе,
Зреле шљиве од сирове грањке:
Диг се момче ноге те не дигле.

**Радунка Мильковић, Велика
Грабовница**

7a

Извиши се мала мома,
У лојзе зелено,
Спазило гу младо момче,
Из висок чардака:
Шће да дадеш мала момо,
Да дођем крај тебе?
Бути дадем медна уста,
С'м доћи крај мене.
Шће ми мене твоја уста,
Кад ги боља имам.
Бути дадем русе косе,

С'м доћи крај мене.
Шће ми твоје русе косе,
Кад ги боље имам.
Бути дадем бело лице
...
Бе ти дадем рамну снагу
...

Наталија Петровић, Загужане

7b

Провиће се танка Јела,
Испод կаловера,
Испод трандафила:
Лега ми се, спава ми се,
А сама не могу,
А сама не могу.
Провиће се младо момче,
Из горе зелене,
Из горе зелене:
Што ћеш мене бакшиш дати,
Да спавам крај тебе,
Да спавам крај тебе.
Бакшиш ти је бело лице,
Моје обрвице,
Моје обрвице.
Што ће мени твоје лице,
Кад га боље имам,
Кад га боље имам.

**Зора Младеновић, Џ. Трава
(забележио Миодраг Поповић)**

8

Када бемо, Миле моје,
Када бемо, брацо бре,
Синоћ на конака,
Туј имаше, Миле мој,
Туј имаше, брацо бре,
Прилепо девојче.
Па ме пита ...
Жењет ли је газда.
Није жењет ...
Збори да се жени.
Да ли знајеш ...
Коју ће девојку.
Чујем збори ...
Тебе да ће узне.
Кад би знала ...
Да ће тој да буде,
Ноге би ти ...
Златом позлатила,
А од сребра ...
Узду направила.

Наталија Петровић, Загужане

9

Ој Јелено, у мајци једина,
Кој сас тебе овце повраћаја?
То је мамо моја другарица.
Каква ти је ћерко другарица,
У зуби јој сија цигарица.

**Вера Величковић, Велика
Грабовница**

10a

Ој девојко иза брега,
За тебе ме мајка не да,
Мајка не да а ја оћу,
Мили Тито, сад како ћу?
Нек те чував седам брата,
Украћу те за два сата,
Нек те чува чобаница,
Ја сам стара варалица,
Нек те чував дивизије,
Украћу те с милиције.

**Мирјана Станисављевић,
Вучје**

10б

Аој момче испод брега,
За тебе ме мама не да,
А ја оћу, па оћу,
А мој драги с'г како ћу?
Питала сам по сто пута,
На мене је мама лјута,
Питаћу је још довече,
Па нека ме сву исече.

Црна Трава (М. Поповић)

10ц

Мој драгане ружо бела,
Ја сам тебе најволела,
Ја сам тебе најволела,

Срце моје разболела,
Срце моје разболела,
Док сам тебе заволела.
А мој драги, мој невене,
Чула јесам да те жене,
Не дају ти узет мене,
Љубовницу да промене.
Мој драгане иза брега,
За тебе ме мама не да,
Мама не да, а ја оћу,
Ах мој драги, сад како ћу.

Олга Анђелковић, Больаре

11

Јаће сунце међу две горице,
Леже момак међу три момице (сестрице),
Малу љуби, а старуту неће,
А у трећу ни око не меће.

Перса Апостоловић, Џ. Трава

12

Колко има дзвезде на небеса,
Толко има града низ Мораве,
До Лећана боли момак нема.
Т'мно беше, не видо га добро,
Месечина, не позна га добро,
Кој ли беше, да ли Стојан беше.

Велика Крстић, Орашац